

Ennustetud ymms y
 gsepeu mbaero cepgud.

Ennustegija

koputab

sinu südame ukse ees.

F. S.

Kel'ek' u G'atku
 Rm-kog. ma. 9216

Peibut

Tallinnas.

Trükitud M. Leppit'u kulu peal.

1884.

Õnnistegija koputab

sinu

löödame ukse ees.

F. B.

Tallinnas,

M. Leppik'u kulu peal.

1884.

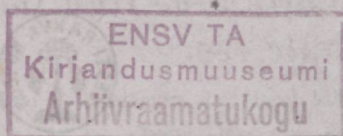
Von dem Estländischen Evangelisch-Lutherischen Consistorio wird hiedurch attestirt, daß in nachstehendem Manuscripte nichts wider die heilige Schrift und die symbolischen Bücher der evangelisch-Lutherischen Kirche enthalten ist. Reval, Dom, am 10. December 1883.

Gen.-Sup. Wold. Schulz,
Vice-Praeses.

№ 1190.

Rud. Hörschelmann, Secr.

Tsensuri polest lubbatud. — Tallinnas, 16. Webruaril 1884.

42764

Trükitud Eesti maa sinodi kirjadega.

Õnnistegija koputamine sinu südame ukse ees.

Wiisil: Kes tahab tõesti armastada.

Sa koputad mo ukse peale
Dh Jeesus, suure armuga;
Dh aita, et so armu heale
Ma eksind wõtaks kuulda ka
Dh aita mind, et täna weel
So armu nõuaks' enesel'.

Mo süda on kui lõwa talju,
Dee ise seda pehmeks sa;

Mul pattu on küll väga palju,
Mis ei wõi äraarmata.
Oh Jeesus! oma mere wäest
Mind peasta kurja waimu käest.

Sa Issand jõuad awitada
Ja oma armu anda mull'
Et wõiksin sinu poole pöördä,
Ja ukse lahti teha sull',
Et sina, kallis hinge mees
Wõiks hingada mo südames.

Seft koputa, oh Issand, waljust
So püha sõna haambriga,
Et süda lahti läheks lukust
Ja sinu templiks kõlbaks ta.
Oh kallis Ünnistegija
Mind sulle omaks wõta sa!

Mind wõta uskus kinnitada,
Et jääksin armus palawaks
So wastu, et ei ekkitada
Mind kawal kurat enam saaks;
Waid et ta minust taganeks
Ja põrgu põhja põgeneks.

Seft tule Jeesus, tule ise
Nüüd minu sisse elama
Ja aita, et nüüd sinu sisse
Ka igaweste jääksin ma,
Et üksford taewas sinu ees
Ma elaks suure rõõmu sees.

Joann. ilm. 3, 20.

„Vaata, ma seisjan ukse ees ja koputan.“

- 1.) Kes on see koputaja? — Sinu Dnistegija.
- 2.) Mis ma pean tegema? — Lemale ukse lahti tegema.
- 3.) Mis ta tahab? — Sinu juure sisse minna ja õhtu söömaaega sinuga pidada.

Kui Jeesus tuleb, koputab,

Uks lahti tee, et sisse saab,

Ta toob full' oma armu.

Kui ta on so sees elamas

So süda armus põlemas,

Siis tunned rahu rõõmu.

Inimese südame looja on tõeste omale ukse lahti jätnud, mis südame sisse läheb, kust tema võiks sisse minna ja südames elada. Ehk küll inimese patu sisse langemise läbi uks lukku sai, siiski leiab ometi see, kes mere sügavuses teed võib teha, ka nõuu, südamesse teed leida ja ukse lahti teha. Tema tuleb ja koputab ukse peale ja inimese süda tunneb oma Dnistegija ligiolemist, kuuleb tema healt ja mõistab tema tahtmist.

Kes aga omas kanges ja suurelises meeles mõtlewad, et nemad ilma Dnistegijata küll võiwad läbi saada, sest et tema nende arvates üksnes kõrges taewas on, ja meie pärast ennast mitte ei hakka waewama, et meie juure alla tulla ja

meie ukse peale koputada, — oh, kes nõnda mõtlewad ehk ütlevad, need on veel alles kaugel efektiivse ja patu pimeduse kätte all surma unes magamas, et oma ukst ei lase murda ega oma pimedust walgustada.

Meie aga kuuleme oma Issandat ja Dnui-tegijat koputawat, meie tunneme tema healt ja meil on sellega küll tegemist, et meie selgeste äratunnepime mis nõuu temal meiega on. Meie teame selgeste: Jumal teab seda teed, mis iga inimese südame juure wiib, ja kui üks ka tema eest kinni pandi, tema teeb seda wiimaks ometi lahti; kui süda küll ka külm ja kõwa on, tema võib seda oma healega äratada ja elawaks teha, et inimene otsegu unest ülesärkab ja küsib.

„Kes koputab mo ukse peale? Kelle heal see on, mis mo südame sisse hüüab?“

On sulle, kui sa sedawiisi küsib; sest siis on tunda, et sa oled ülesärkanud, et so kõrwad on lahti tehtud ja et so süda enam ei ole kive.

Kes see suur koputaja on, seda ütleb tema sulle ise Joann. ilmutam. raam. 1. 2. ja 3. peat.: „Mina olen A ja D, Algmine ja Dts, kes on, ja kes oli, ja kes tuleb, see kõigewägewam, — see Jumala poeg, kelle filmad on otsegu tuleleef, — see püha ja tõsine, kellel on Taaweti wõti, kes lahti teeb, ja ükski ei pane kinni, ja tema paneb kinni ja ükski ei tee lahti; — see Amen, see uestaw ja tõsine tunnistaja, Jumal looma hakatus — kes need seitse tähte peab omas paremas käes, kes kess nende seitseme kuld-küünlajala wahel

kõnnib — kelle suust käib wälja kaheterane mõel — kes furnud oli ja elab igaweste igaweseks ajaks."

Nii suur ja auuline on see koputaja, et suuremat ega auulisemat, enam ei wõi olla, Seesama — seisab wäljas — ukse ees! Kuidas? Kes teda siis wälja on tõukanud? Kust see tuleb, et tema wäljas ukse ees peab seisma ja kiskendama: „Waata, ma seisan ukse ees ja koputan?“ Looja seisab oma loobud looma ukse ees! Issand oma sulase ukse ees! See äraarwamata rikas, kelle sees kõik täius elab, seisab kui kerjaja waele ja alwa ukse ees! Kes kõik asjad, taewad ja taewaste taewad oma sõnaga on loonud, see seisab sinu ukse ees kui ärawäsinud teekäija, kes õõmaja otsib! Mis? Tema seisab ukse ees? Kes on teda wäljatõukanud? Kes, ehk misfugune kuri wõeras peab siis sinu südame hoones elama, kui Issandal mitte seal ruumi ei ole, et ta ukse taga peab seisma?! — Waata, see waenlane on pat, mis sinu sees elab, mis Kristust wihtab. Kas sa tahad seda rööwlit ja mõrtsukast weel kauemine enese sees lasta elada ja walitseda? Kas sa tahad oma Dnnistegijat weel kauemine lasta ukse ees seista?

Mõttele ometi järele: Tema seisab sinu ukse ees läbiuuristatud käte ja jalgega, — oma wiie püha haawadega, miska tema sinu eest risti külges pidi kannatama. Tema koputab sinu südame ukse peale sellesama käega, kus weel tema armu täht — naela ase näha on kui teda risti löödi, kus külges tema mitu tundi poos, kurni tema weri otsa lõppes ja oma waimu Issa kätte andis. Tema seisab

oma haawatud jalgega kui waene teekäija talwe külmal ajal sinu kinnipandud ukse taga ja ootab wärisfedes, senni kui sinu kiwine süda tema tulise armu läbi saaks ärasulama ja sina temale ukse lahti tegema.

Sinu ukse ees seisab sinu Jumal ja Looja; sina oled tema loom, tema patune loom — ja siiski oled sa tema oma; sest tema on sind loonud, ei mitte sina ise. Kas siis sinu juures peab tõeks saama, mis ööldud on: „Tema oli ilmas, (koputas sinu südame ukse peale,) ja maailm on tema läbi tehtud, ja maailm ei tunne teda mitte — teda oma heategijat? „Tema tuli oma sisse,“ jäi seisma oma pärismaja ukse ees, mis tema ise omale on ehitanud, koputas oma laste ukse peale, aga tema omassed ei tee temale mitte lahti, ei lase teda sisse ega wõta wastu! Joann. 1.

Kui isa oma laste ukse ees, sõber sõbra ukse ees mitu aastad peab seisma, ootama ja koputama ja ükski ei hooliks tema pärast ega teeks temale ust lahti — kas see neile peaks auuks olema? Kas nemad ei peaks oma tuimuse pärast häbenema? Kas nemad see läbi oma südame kurjust ja hinge hukatust küll awalikuks ei teeks? — Aga see kes so ukse ees seisab on enam kui isa ja sõber, see on sinu Issand, kelle käest sa ihu ja hinge, elu ja kõik oled saanud, mis sul aga ial on, kes sulle praegugi weel kõik annab ja igaweste ei keela, mis sul ial waja on. Tema on see sõber, kes oma elu sinu eest on äraannud ja oma werega sind enesele omaks ostmud. Ta on so Dunnis-tegija, kes sulle kõik patud andeks tahab anda,

kõik so wiga parandada, so elu hukatusest peasta ja
 sind ehitada armu ja halastusega kui krooniga.
 (Paul. 103.) Ta on kõige rikkam, armsam ja auu-
 sam peigmees, kes sinu waest ja patu läbi ära-
 rikutud hinge enesele pruudiks tahab kosida ja sulle
 kõigeülemat ja kallimat wara tahab kinkida, — see on
 igawese elu armuandid. Ta on see õige arst, kes so
 tõbist südant ja haiget hinge tahab parandada, —
 sind igaweste terweks ja elawaks teha, oma werrega
 sind puhastada kõigest patust, ja sind ehitada pühade
 õiguse riietega. Tema on see ainus, kelle sarnast
 ei ole taewas ega maa peal, keda kõik prohwetid
 on ettekuulutanud ja temast tunnistanud ja keda
 kõik inglid ja pühad taewas kummardawad ja tee-
 niwad. Ta on seesama, kes püha Waimu ja tulega
 ristib, ja kes täieste pühitseb, et waim, ja hing
 ja ihu saaks hoitud ilmalaitmata tema tulemise
 päewani, „kui tema tuleb, et ta peab saama sel
 päewal auustatud oma pühade sees, ja imelik ole-
 ma kõikide sees kes usuwad. Aga tuleleegiga mak-
 sab nende kätte, kes Jumalat ei tunne ega tema
 armuõpetuse sõna ei kuule (kelle ukse ees tema
 nüüd seisab ja koputab, aga kes temale ust lahti
 ei tee. (2. Tess. 1.) Waata, seesama, kes ükskord
 ennast nii hirmsaste saab ilmutama, kelle ees mäed
 saawad wärisema, ja maa ja taewa alused kõikuma,
 seisab praegu so ukse ees nii alandlik ja tasane,
 nii armuline ja leplik, kui käämees ja Lunastaja,
 Dnnistegija ja Arapeastja, söber ja wend ja tahab
 sinuga kokkusaada, sulle head nõuu anda ja sind
 juhutada, kuidas sa wõid tulewa wiha eest ära-
 põgeneda ja igawest pärandust walguse sees kätte

saada. Tema seisab sinu ukse ees, et ta tahab sulle teada anda ja tunnustada, mis ta sinu eest on teinud ja kannatanud, kuidas tema sinu patu eest oma were on ärawalanud, ja ennaft surma annud, et tema wõiks sulle oma armu ja igawest elu anda.

Armas kallis hing! ära põlga seda armsat koputajat mitte ära; ära pane oma kõrwu ega südant tema hüüdmise heale eest kinni, kui sa seda kuuled! Tõsta omad silmad üles ja hakka ära=tundma, kes so ukse ees seisab ja tahab sisse tulla. Ta hüüab juba nii kaua kui sa elad, — nii kaua, kui sa oled tunnud enesel kõrwu ja südant olevat. Kas ta siis ikka weel peab so ukse taha jääma ja koputama? Kui kaua ta weel peab sinu järel ootama? — Aega on juba küll mööda läinud. — Mõttele järele. —

Wiisil: Mo jõuud, sind tahan armastada.

Kuis mõid sa nõnda julge olla

Et sa ei taha pöörda weel?

Wiks Jeesu healt sa taha kuulda,

Kui koputab so ukse peal?

Oh tee üks lahti rutuste,

Et ta wõiks tulla sinusse.

I.

Alga miska tema koputab?

Tema püüab mitmesugusel viisil sinu südant pöörda ja äratada, et sa tema healt kuuleks ja vastuvõtaks. Tema koputamine ja kutsumine on nii mitmesugune, kui kõik tema teud ja sõnad. Pea koputab tema oma Waimu sõrmega, pea oma sõna haambriga pea oma witsa hoopidega karistuseks ja läbifatsumiseks. Tema weri, mis ta meie eest on ärawalanud, kiskendab kõikis paikus meie järele; tema silmawesi, mis ta meie pärast on nutnud, kutsus meid alati, et peame temale ukse lahti tegema, temale oma hinge sõbrale, kes meid nii wäga on armastanud. Tema hale õhkamine ja werehigi õlimäe peal kutsus sind; tema

ristisurma piin koputab so ufse peale. Kas tahad temale weel wastu panna? Kõik wana- ja uue-seaduse sõnad on haambri hoobid meie südame peale; kõik püha Waimu õpetused ja maanitsused, kes maailmale õpetajaks on seatud ja kes sellele märku annab patu pärast, ja õiguse pärast ja kohtu pärast, kõik püha Waimu äratamised ja liigutamised meie sees, miska ta meid tahab äratada, ümberpöörda ja Jeesuse juure juhutada, on otsegu Issanda ülestõstetud sõrm, miska tema meie ufse peale koputab, ja palub sisse lasta. See seestpidine südame tunnistuse kohtumõistja heal, mis iial wait ei jää kas püüdku wägew kuningas ehk waene sant teda waigistada, kas see ei ole Issanda heal, kes ufse ees seisab ja koputab, nii sagedaste ja nii kõwaste, et so kõrwad kumisewad ja süda wäriseb? Mis on kõik wanemate ja õpetajate juhatamised, maanitsused ja õpetused, mis on kõik jutlused ja Jumala sõna raamatud, mis nemad muud on kui Issanda heal, kes sel wiisil meie ufse peale koputab ja südamesse tahab tulla?

Jah, sõbrad ja waenlased on Issanda käes tööriistad, miska tema meie ufse peale koputab,? Kõik, mis meile iial juhtub, olgu waew, häda, mure, haigus, rööm ehk kurwastus, wastuwõtlifud ehk wastalised juhtumised, mis meie südant liigutawad, kõik, mis meile head ehk kurja tehakse, mis meile õnneks ehk õnnetuseks on, need on kõik Issandast saadetud ja tema haambri hoobid mis tunnistust andwad, et Issand ufse ees seisab ja tahab so südant ärawõita, sisse tulla ja sinu sees elada.

Wiisil: So poole Issand, südamest.

Oh inimene, mõtle sa,

Mits tahad meelel surra?

So armas Ünnistegija

Sind tahab surmasti peasta.

Jää tema lapses; rõõmusta

End tema armuist lõpmata,

Siis leiad tõsist wara.

II.

Kus ukse ees tema koputab?

Kõikide uste ees. Ei ole tõeste ühteainustki inimese südant, ühteainustki hinge, kelle ukse ees tema mitte ei seisa, kus tema mitte wara ehk hilja

järelejätmata ei koputa ja hüüa, senni kui inimene temale lahti teeb, ehk — et ta süda hoopis kõwaks läheb. (Tema ärawäsimata kannatus ja arm, mis läbi tema nii kaua koputab ja hüüab, peab meid äratama ja saatma ümberpöörma, et meie ennast temale hoopis äraannakšime ja teda wastuwõtaksime; aga kui meie tema kannatust kaua aega äräpõlgame ja oma kõrwu tema heale eest ifka kinnisulume, siis wõime wiimaks nii kõwaks jääda, et ükski abi ega wägi enam ei wõi meie südamid liigutada ega pehmeks teha.) Tema see Lunastaja ja kõige inimeste Dnnistegija, kes tahab, et kõik inimesed peawad õntsaks saama ja tõetundmisele tulema, tema see lammaste karjane, tema, see inimeste karja ülem piiskop, keda Jsa on kõwaste käskinud ja temale kinnitanud, et ta ei pea ühteainuštiki neist lammastest kautama, mis ta tema hooleks on annud, tema, kes maailma sisse on tulnud otsima, mis ära kadunud, tagasi tooma, mis äraeksinud, ülekohtusid õigeks, patusid õntsaks, haigid terweks, pimedaid nägijaks, roojasid puhtaks ja surnuid elawaks tegema, tema seisab tõeste nende waeste inimeste uksede ees ja koputab, olgu nemad kes iial tahes, Tema, see ustaw ja tõšine ei jäta ühegi hinge juures tegemata mis tema Jsa tahtmine on. Temale ei ole kellegil tarwis meeletuletada: Waat, seal on üks, keda sa ei ole weel kutsunud, ehk seal on teine, keda sa oled äraannustanud! Tema ei jäta kedagi maha ega unusta ühteainuštiki ära. Tema seisab suure ja wäikese, ülema ja alama, rikka ja waese, targa ja rumala wana ja noore ukse ees. Ei ole ka tõeste ühte tundi

ega päewa aastas, ei ühte juhtumist ega seisust inimese elus, et tema, kes iialgi ei wässi otsimast, mis ära kadunud, ei peaks inimese ees seisma ja koputama. Tema Isa on jo teda (kui Jaakub Joosepi) oma wendade juure saatnud waatama mis nemad tegewad. Tema leiab tõeste kõigeparemat nõuu ja parajat aega, et tema so südame ligi saaks õigel tunnil koputama. Tema teab ja tunneb ka kõik so olemist ja seisust ja mõistab seepärast so ukse peale koputada, nii et sa pead seda tähele panema ja tema koputamist kuulma. Jisraeli hoidja ei uinu ega maga, et ta seda parajat aega laseks mööda minna, mill sind wõiks äratada, paluda ja kutsuda, et sa teda kuulda wõtaksid.

Aga nüüd tahame tähele panna, kuidas tema nii mitmesuguste südame uste peale koputab, ja kuulda, kuidas tema südamete sisse hüüab, mis sugune heal tema koputamisel on ja kuidas tema haambri hoobid helisewad.

Kell kõrwad on kuulda, see kuulgu!

Wiisil: Sa inimene usinast.

Kell kõrwad on, see kuulgu nüüd

Ja ärgu ennast petku,

Waid tunnistagu oma süüd

Ja täna patust pöörgu;

Aeg äralääb, surm jõuab ka,

Sa igawest pead surema,

Kui on so süda kuri.

III.

Kui meie seda koputajat sõpra otsime, siis leiame teda kõigeesmast patuste ukse ees seiswat ja koputawat, tema koputab enne patu tegemist, koputab patu tegemise ajal ja ka pärast patu tegemist, seepärast nimetati teda tõlneride ja patuste sõbraks. Seepärast ütlesiwad tema waenlased: „Tema wõtab patusid wastu!“ Ja kui tema Sakseuse kotta läks, siis nurisesiwad nemad: „Waata, tema on ühe patuse juure sisse läinud!“ Nemad tahtsiwad seega võluda: „Eks ta seisa ikka patuste ukse ees, ja nii pea kui üks lahti tehakse, siis läheb ta sisse!“

Ega see teadmata'pole, et Dnnistegija patuste ukse ees seisab, õige patu tegemise ajal, et ta mitte ukse eest ära ei lähe nii kaua, kui pattu tehakse,

waid seisma jääb ja koputab, ja wahest nii kõwaste kui haambriga wastu ust pörutab oma sõnaga, et sell kombel patuse südame tunnistust äratada, üteldes: „Sa teed ülekohut, ja oled patuori! Kes pattu teeb, see on kuradist! Sa pead surema, sest surm on patu palk!“ Kui sa pattu maha ei jäta, ümber ei pööra ega pattu ei kahetse, siis ei ole sull osa Jumala riigist! Sina ei pea mitte igawest elu nägema, waid Jumala wiha jääb sinu peale! Patune ei taha aga sugugi seda kuulda, waid püüab kõrwad kinnipidada, et temast rahu saaks — aga ei saa ometi. Tema ei leia rahu. Südame tunnistuse waew, waimunärimine ja ahastus ei lõpe ära, waid waewawad teda ööd ja päewad tema patu pärast ja iseäranis weel siis, kui ta patutegemisest wäsinud, rahu ja hingamist ihaldaks. See on ilmaasjata, et ta ühest paigast teise põgeneb, ehk maailma lustipidamistega oma waewatud südant püüab waigistada ja jahutada, et kui ta teeb pattu patu peale ja loodab see läbi oma südamele rahu leida. Aga ei aita; — südame tunnistuse waew närib alati tema sees, mis ta iial teeks ehk ettewõtaks. See huffamõistja, kaebaja ja karistaja heal ei jää iialgi wait ega jäta teda rahule, waid on kõikis paikus tema seltsis, ja waewab siis weel enam teda, kui ta püüab oma patu mälestust äraunustada. Patu mälestus ei kau tema meelest, südametunnistus ei jää wait, patu karistus ei tagane temast. Kõik rõõm saab temale kurbtuseks, kõik lust ja rõõm südame waluks ja piinaks ja kõik mis magus ja armas, wihas ja kibedaks. Mis see muud on, kui et ustaw ja

armas karjane oma kadunud lammasi otsib ja oma armuga tema järel käib? Mis see muud on, kuid et armu ja halastuse Jumal ei taha patuse surma, waid et ta patust pööraks ja elaks? Jah, seesama on kes otsegu haambriga koputab patuse südame usse peale, et ta ei saaks rahuga pattu teha, et pat ta meelest hirmsaks ja wihaks jääks.

See sünnib ka wäga sagedaste, et pat juba süin maa peal häbi ja kahju saadab, ja inimest nii hästi ihulikult kui ka waimulikult piinab ja waewab; surm, wiimne kohus ja põrgu teewad temale hirmu ja ahastust. Patune tunneb Jumala wiha enese peal olewat, — ta katsub küll ennast neist mõtetest lahti teha aga ei see ole wõimalik; sest ikka ja ikka tuleb t'ale meele, et kõik, mis salajas ja pimedas on tehtud, üksford päewa ette tuleb ja awalikuks saab kui ta küll seda kawalu-sega püüaks kinnifatta ja oma kurje tegusid ära-salata. — Waga ja jumalafartlikkude seltsis olles ei ole t'al ka mitte rõõmu ega rahu, sest et tema nende seas weel enam oma tühja meelt, roojust ja kurjust äratunneb ja nende jumalafartliku elu nähes ja nende sõnu kuuldes tema süda weel rahutumaks saab ja teda hukka mõistab. Aga see kõik, (ja kui ehk weel hirmsamat peaks sündima,) mis see muud on, kui et Jeesus, patuste sõber patuse usse ees seisab, kelle haambri hoobid tema südame peale koputawad, et ta tahab pattu tema seest wäljaajada, teda patu tee pealt tagasi hirmutada, temale patu palka ja hukatuse hauda näidata, mis temale wiimselt osaks saab, kui ta patu elu maha ei jäta. Kõik see peab patust äratama, et ta pöö-

raks surmast elu poole. Iga koputamise hoop südame külge kuulutab temale seda maanitsust: „Jäta pattu maha! Pööra ümber! Pögene ära patu tee pealt ja tule tagasi minu juure, Kust ja oled ärataganenud, et sa wõiksid armu saada!

Ja kui patune seda healt kuuleb ja ukse lahti teeb, kui ta oma patu häda tunneb ja küsib: „Issand, mis sa tahad, et ma pean tegema? Mis pean ma tegema, et ma õntsaks saan?“ Siis saab see truu patuste sõber, kes nii kaua aega ukse ees on seisnud, nii sagedaste on koputanud, patusele kostma, ja niisugusid sõnu tema hinge sisse hüüdma, mis üheforraga teda otsegu pörguhauast taewa õnnistuse sisse kandwad. Tema saab selle kiwi, mis seda waest südant nii kangeste rõhus, äraweeretama ja seesuguse armu ja heldusega, mis patune iial enne weel ei ole maitsenud, tema hinge sisse hüüdma: „Ole julge, minu poeg, minu tütar sinu patud on sulle andeksantud! Mina, mina kantan sinu ülekohut ära kui pilwe ja sinu patud kui kerge pilwe. Mine, ja ära tee mitte enam pattu! Seda tõutust, et ta tahab andeks anda, saab tema ta südames tõeks tegema, nii, et tema seda armu tõeste usub ja enese sees äratunneb. Seda käsku: „ära tee enam pattu,“ saab tema t'ale fergitama ja armsaks tegema see läbi, et tema ise jõuudu annab seda käsku täita, nii, et tema ühestki heast puudu ei tunne. See on: tema saab nii kui Samaariamees Ewangeeliumis esmalt walu waigistawat ja parandawat armu ja andeksandmise õli, ja peale seda kiinitawat ja röömustawat püha Waimu wiina tema rõhutud südame haawade sisse

walama; ja siis ei jäta tema teda mitte maha ega lähe tema juurest ära, waid wõtab teda öla peale, wiib teda õõmajale usklikkude karja juure, lasseb teda seal arstida ja parandada, talitab kõik ära ja maksab tema eest. Si tema pea oma armu ja abi tagasi, waid pakub kõik patusele, kunni ta kõlbuliseks saab osa saama pühade pärandusest walguse sees.

Waata, seepärast koputab tema järelejätmata ja nii kõwaste patuse südame usse peale.

Wiihil: Mind Jumal Isa õnnista.

Waat kuidas Jeesus heldeste,

Oh! elad küll weel julgeste,

Sull' armu käsji pakub!

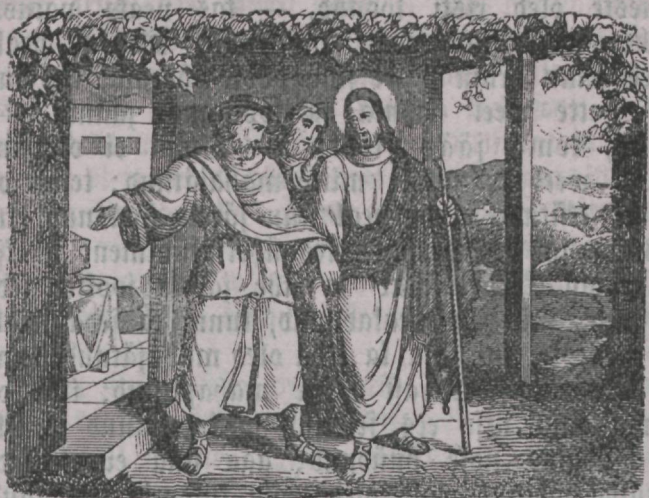
Ta lunastas sind werega,

Sest jäta pattu rutuga;

Küüd weel so süda tufsub.

Sest täna, täna, kui ta heal

Sind kutsub, ole walmis teal! —

IV.

Uga kui sina, kes sa armu saanud, pärast armu-
saamist ja pattude andeksandmist jälle oleksid lan-
genud, Kristust kautanud ja käsu ikke alla saanud,
jälle uueste pattu orjanud ja saadanat teeninud,
— kui sa ometi armust wabaks olid saanud —
kui sa oma tõutust ei ole pidanud, armu põlga-
nud, lepitust rikkunud, ja see läbi Dnnistegijat,
kes sinu südamesse oli tulnud ja seal aset wõtnud,
jälle oled wäljatõukanud ja oma südant oled patule,
maailmale ja saadanale äraannud, see on: kui sa
püha Waimu eluaseta ja Jumala templit oled
rõõwli hauguks teinud; — kui sa otsegu pestud
siga jälle pori sisse oled pöörlema läinud ja kui
koer jälle oma offe kallale, kui sa Kristust jälle

uueste oled risti lõõnud, — kas peaks patuste sõber weel sinu peale mõtlema? Kas ta peaks weel oma armu palet sinu poole pööрма, ehk sinu ukse ette weel seisma ja koputama jääma? — Jah, tema jääb siiski. — Tema ei ole sind siiski weel koguniste mitte mahajätnud; tema on kõige efsituste teede peal sinu järele jooksnud, kui ustaw ja hea karjane, kes üheksakümme üheksa lammast kõrbe jätab ja ühe järele jookseb seda otsima, mis on ära kadunud, kunni ta seda leiab, Oh tõeste, kui sina ka teda oled mahajätnud, tema ei ole sind seepärast mitte mahajätnud; ikka on tema sinu ukse ees seisnud ja koputanud ja ikka so südame sisse hüüdnud; aga sina ei ole seda kuulda wõtnud waid oled tema kutsmist põlganud, temale selga pöörnud, omad kõrwad kinni pidanud, oma ukse lukku pannud, oma südant kõwaks teinud ja teda kurwastanud. Siiski jäi tema armus sinu wastu kindlaks ja seisab weel täna, seisab weel praegu sel silmapilgul sinu ärapöördud südame ukse ees, — sest tema on ka andid saanud kangekaelstele.“ Seepärast hüüab tema koputates läbitungiwa healega sinu kõwaks läinud südame sisse: „Pööra tagasi, sa ärataganenud! Kuule ometi mo healt! Miks sa põgened oma heategija eest? Miks sa oma head karjast põlgad? Mis ma olen sulle kurja teinud? Miks sa mind oled omast südamest wäljatõukanud, mulle selga pöörnud ja huntide järele jooksnud, kes sind tahtwad äraneelda? Miks sa põgened elu eest ja otsid surma? Waata, kõige päewa sirutan ma omad käed sinu järele wälja, sa wastupanija süda! Oh et sa ometi tun-

neffid selfinatsel omal päewal, mis sinu rahule tarwis läheb! Oh kui sagedaste tahtsin ma sinu ümbert finnihakata, ja sind koguda otsegu kana oma poegi tiwade alla kogub, aga sina ei ole mitte tahtnud. Mikspärast tahad sa surra ja hukka minna, et igaweste põrgu osaks saad? Pööra tagasi, sa ärापöördud süda! Täna, täna, kui sa mo healt kuuled, pööra mo hõlma tagasi ja ära tee oma südant kauemine mitte enam kõwaks; ma ei taha mitte enam sinu patu peale mõelda ega sinu ülekohut arwata."

Kui sina nüüd oma helde Õnnistegija armu healt kuuled, tale ukse lahti teed ja ärakadunud poja wiisil töutad: "Jah, ma tahan tagasi tulla sinu oma armsa Isa ja Õnnistegija armu hõlma, enne kui ma patu orjuses nälga suren. Ma tahan tunnistada, et ma olen pattu teinud ja ei ole enam wäärt, et mind sinu Isa lapseks ja sinu jüngriks hüütakse. Oh, kui tema mind armust ometi oma maja ukse hoidjaks peaks wastu wõtma.

— Kui sa niisuguse südamega oma Isa, oma Õnnistegija hõlma lähed andeksandmist, armu ja õnnistust saama, siis rutab Isa sulle wastu, siis wõtab hea karjane sind oma õlade peale ja kannab sind kodu; siis saab sinu tagasi tulemise pärast rõõmu pidu kõiges Jumala majas olema; kõik taewa huljad saawad rõõmustama ja sinna saab armu läbi suuremat õnnistust leidma, kui sa patu läbi oled kantanud.

Wiisil: Oh mõttem Jumalat.

Et ma, oh Issand! nüüd

So armu healt weel kuulen,

Süis tee, et pöördes ma
Nüüd sinu juure tulen;
Süis pole surma sees
Mull tarmis kaebada,
Et sinu armu süin
Si mõtnud vastu ma.

V.

Kui süina ei ole küll hoopis Issanda armust ärataganenud ega tema vastaseks saanud, aga süinu süüda on süiski mituford kergemeelselt teda unustanud ja ennast tühja asjadega seganud, peab süit ja sealt kinni, hümustab ühte ja teisit ja on karta et ja kõigesuguste ekütuste süisse weel wõid langeda; kui ühest poolt hänge waenlane süind petab, teiselt

poolt ilma lust sind meelitab ja palju ei puudu et sa oma südamega ennast hoopis Issanda armust lahti kiskusid ja ennast hoopis äraannad mitmesuguste asjade sisse, mis sinu ümber on ja sinu südant wiimselt hoopis püüdwad ärariffuda, — mis siis Issand peab see juures tundma? Tema tunneb seda, mis kana tunneb, kui oma poegi näeb kullide ja kaarnade käes olevad. Oh! kuidas lautab tema oma armu tiiru laiale. Oh kuidas läheneb tema sinu kergemeelse rahutu südamele! Kui südameelikult ja hoolelikult koputab tema! Kui kõwaste ja wägewaste hüüab tema maanitseja heal! Kui Issand koputab ja kutsub, siis see tähendab niisama palju, kui tahaks tema öelda: „Marta, Marta! sa muretsed ja teed enesele tüli mitme asja pärast! Üht asja on tarwis! Istu minu jalge ette, jää minu juure ja kuule minu kõnet. See on parem osa, seda ei wõi ükski sinult ärawõtta. Mis kasu on sul sest, kui sa kõige maailma oma kasuks saaks, aga oma hingeale kahju teeks? Mis maailm sind wõib aidata? Kes mitte minuga ei kogu, see pillab ära. Kes mitte ei jäta kõik maha ja ei salga iseennast ära, see ei wõi mitte minu jünger olla, ei wõi minust ega minu riigist osa saada.

Kui sina nüüd tema healt kuuled ja temale uske lahti teed, kui sa ümber pöörad, ennast lahti kiskusid kõigest, mis tema pärast ei ole ja tema vastu on, nii kui: tühjust muredest, kurjust himudest, ekfi-tawaisi maailma lustidest ja sa kuuled üksnes seda, mis Issand so sõber sinu uske ees räägib, kui sa walwad ja palud ja püüad tema omaks jääda: —

fiis tuleb tema sinu sisse ja annab sulle jälle osa oma ligi olemisest ja armust ja saadab sind siin-nema ja kaswama kui ossa wiinapuu külges. Sina saad haljendama ja õitsema kui puu, mis jõe ääres on istutatud ja saad tema sees wäge wõtma ja kaswama. — Sinu hing saab elama.

Wiisil: Sumal ma^{ja} taewa Looja.

Oh fiis anna Jeesukene
Omaast suurest armu wäest,
Et ka minu hingekene
Peafets patu wõimusest,
Ja saaks sinu sülesse —
Ütsford taewa röömusse.

N. G. K. 11

Handwritten text at the bottom of the page, likely bleed-through from the reverse side.

VI.

Palju on neid, kes tahavad ristiniimesed olla, aga siiski ei ole n'ad õiget teed tunnud, weel vähem selle peal käinud; ja palju on neid, kes selle tee peal on käima hakkanud, aga on sealt pealt jälle äraeksinud ja kõrwale läinud ja laiija maailma teed käima hakanud ja lähewad seal peal lusti ja rõõmuga edasi, otsegu oleks see se päris taewa tee, ja ei mõtlegi selle peale, mis üks laulu salm ütleb:

Wiisil: Oh Adam sinu eksitus.

Rüül esmalt lai on patu tee,
Seal' pole muud kui rõõmu;
Rüül aga pärast waewane,
Täis kartust ja täis hirmu.
Ja taewa tee on esite
Järsk, kitsas, waewaline;
See aga pärast tasane
Ja wiimaks rõõmuline.

Mitmed tahawad sellesinatse maailma sarnatsed olla, kui ka mitte just ropul wiisil, siis ometi peenel wiisil; kui ka mitte just ropuste ja häbematalt elades, siis ometi kawalust tehes; — aga maailm on ikka maailm — ja maailm läheb hukka oma himuga, nii hästi peenikese kui ropuga. Miisugused peenikesed ristiniimesed tahawad aga üksnes rahwa meelepärast olla ja andwad oma kurja südame himudele järele, mis pealt näha puhtad ja laitmata on ja nende kawala filmade ees sugugi ei näita kõlbmata olewat, aga mis siiski lihalikud

on ja liha tegusid sünnitawad, mis hingele mingi-
sugust kasu, waid hukatust saatwad. Nemad ei
julge mitte suure hulga tõsiste ristiniimestele just
suu sisse lausa wastu panna ja teewad seepärast
laia maailma tee kõrwa weikesti jalg- teeradaid,
mis suure tee kõrwas süiski ühtlasi põrgu poole
wiiwad. Wastu woolast wet ei jaksu nemad ujuda,
waid katsuwad kõrwalt edasi saada; n'ad käiwad
kahe wahel, usklikkude ja uskmatate wastu sõprust
ülesnäidates, et n'ad kedagi ei taha pahandada ja
seepärast kahte isandat teeniwad. Sedawiisi last-
wad tuhanded ja tuhanded endid wanast kawalast
põrgu ussiist petta.

Uga kuulge teekäijad, kes teie laiija tee peal,
ehk laiija ja kitsa tee wahekohtas edasi käite; eks
teie kuule süis mitte selle sõbra healt, kes ka seal
kurwa meelega teie järel käib? Eks teie ei näe
teda teie ärapöördud südame ukse ees seiswad?
Tema ei wõi jo sealt mitte äralahkuda! Tema ei
wässi weel mitte ära koputamast. Mitukord lööb
tema oma wägewa käega, otsegu haambriga kõwaste
teie südamete külge. Eks teie kuule süis, kuidas
ta hüüdes ennast wäsitab, kui ta oma healt tõstab
ja ütleb: „Mina olen tee, ja tõde, ja elu;
ükski ei saa Issa juure muidu, kui minu läbi.
Mina olen üks; kes majalt tahab süsseminna,
on waras ja rööwel;“ ta warastab enese, kui ka
teiste hinged, keda ta äraekstatab. „Kes minu läbi
sisse läheb, see leiab elu. Wäraw on kitsas ja
tee on waewaline, mis elu sisse wiib, ja pisut
on neid, kes seda leidwad. Minge sisse kit-
sast wärawast. Sest wäraw on lai, ja tee

on suur, mis hukatuse sisse wiib, ja palju on neid, kes sealt sisse lähewad." Matt. 7, 13. 14.) Kui teie mitte ära ei raiju, neid jalgu, mis laiija tee peal tahtwad edasi minna, ega neid filmi mitte wälja ei kisu, mis Soodoma ja Egiptuse poole tagasi wahtiwad*) ja tagasi waatawad selle peenikese petise maailma ja tema kiituse peale, kui teie mite Kristuse jälgedesse ei astu, ega tema risti ja häbi ei taha kanda, waid kõikide inimeste meelepärast tahate olla ja ennemine oma Dnnistegijat ärasalata kui kawalat maailma, siis ei wõi teie tema jüngrid olla ega tema riiki saada.

Sa ehk ütled: "See on wäga wali sõna; kes seda wõib kuulda?" See üksnes wõib, kes Dnnistegija sisse usub, kes on tõsidus ja elu. See sõna näitab küll, nagu oleks ta wali, aga ei ole siiski mitte. Kes tema järel käib ja tema sisse usub leiab kõik kerge olewat mis tema ütleb ja käsib. Jah, armas hing! Kui sina oma kõrwa sisse poole (oma südame poole) käänad, kus hinge sõber kõneleb, kui sa engm ei kuule kawala maailma jubatamist, waid Dnnistegija koputamist ja maanitsemist, kes on ustaw ja tõsine tunnistaja, kelle sõna kindlaks jääb, kui ma ja taewas hukka lääb oma tühja auuga ja petliku lustiga, kui sina ennast tema hõlma annad, kes walmis on, armuga sinu ümber kaela hakkama, siis tahab tema sind õpetada selle maailma woolsa wee wastu ujuma, sind hiljufeste ja armulikult kitsa tee peale jubatama ja sam samult sinu saatja olema kunni oma Isa

*) See on, et peab omad liikmed patuse juretama.

sülesse kes igawene armastus on, — ja sinna sa jo ometi tahaksid saada. Hea küll, siis hakka seda teed käima mis sinna wiib! Aga kuidas wõid sa ütelda, et sa taewasse Jumala juure tahad saada, kui sa ennast maailmast ei taha lasta lahti kiskuda, mis hufatuse sisse ruttab? Pane ometi tähele, et maailma tee ja Issanda tee ei ole ühesugused ega wii ühesuguse paika! Mis palka annab Issand, ja mis sugust maailm? Kuhu tahad sa wiimselt jääda, ehk kumbasse paika saada? Kas sinna, kus igawene rahu ja rõõm, wõi sinna, kui igawene pimedus ja surma waru on, kus hulumine ja hammaste kiristamine iial ei lõpe? Rahu ja rõõmu paika saad sa siis, kui sa maailma woalsa wee wastu ujud, aga pimeduse ja surma warju paika, kui sa ennast maailma woosast weest lased alla wiia; Snnistegija käe kõrwal kitsast teed käies saad sa rahu ja rõõmu paika; pimeduse ja surma paika aga suure maailmaga laia teed käies.

Tule siis, armas hing ja anna Snnistegijale kät ja südant, tema weab sind wastu woosast wet taewa poole üles! Anna ennast täieste tema kätte ja ära waata filmapilku enam maailma poole tagasi! — Mõttele Loti naese peale! „Üks filmapilk tagasi waadata“ — wõis tema mõtelda, — mis see teeb?“ Ta waatis korra tagasi ja — see filmapilk oli teda soolasambaks*) muutnud. Seepärast, kui sa Loti naese kombel ei taha soolasambaks jääda, siis rutta waimus maailma Soodomast wälja, ja peasta oma hinge — ära waata mitte enam tagasi. —

*) Räägitakse, et see wana soolasamas peab praegugi veel soolamere wõi surnu järwe ääres näha ja tunda olema.

Wiisil: Nüüd on see päem jo lõppenud.

Seepärast hing, nüüd põgene

Maaailma kurjusest!

Oh ära waata tagasi

Ja ära hooli t'ast.

Kolgata mäele rutta ja,

So Soar on see rist,

Rus Jeesus saatnud sulle ka

Suurt õnne igamest.

VII.

Kui sina Issanda järel käies mõnikord ka pi-
meduses pead kõndima ja tee kitsaks jääb, et sa
waewalt aga teda tunned, — kui päew on looja
läinud ja pilwese taewa all ühteainust tähte ei

ole näha, kui pime öö on ümberringi ja sina ühte-ainuist hinge ei leia, kes sind juhataks, kuhu oma jalga pead panema ehk kuhu pöörama — siis ometi ei jäta see sind maha, kes on tõutanud igapäewa meie juures olla ja meid saata, kunni tee on lõpetatud. Jah tõeste, tema koputab su ukse peale ja tuleb sinu juure, nõnda kui tema jüngeride juure tuli keft öösel, kohisewa mere lae-nete peal, kui nemad hädas oliwad ja laened nende laewukest kattes, seda tahtsiwad äraneelda, ja hüüab sinu ara ja kartliku hinge sisse: „Ma tahan sind targaks teha ja sind õpetada seda teed, mis sa pead käima, ma tahan sulle nõuu anda oma filmaga sind juhata-tes.“ (Paul 32, 8.) „Mina olen maailma walgus; kes minu järel käib, see ei käi pi-meduses, waid temal peab elu walgus ole-ma.“ (Joann. 8, 12.)

Kui sina nüüd seda koputajat ja hüüdjat kuuleb ja temale ukse lahti teed, see on: kui sa elu-pimeduses kustki majalt walgust ei otfi kui üks-nes tema juurest, ühtegi münd juhatajat ei nõua kui tema sõna, tema ees ennaft alandab ja temalt mõistuse walgustatud filmi palud, nii kui püha Apostel Paulus (Ewef. 1, 18.), siis hakkab sulle tõeste õiguse walgus uues selguses paistma, sest see walgus paistab sinu ukse ees ja tungib su ukse pragudest sisse; kui sina aga ukse lahti teed, siis äratab ja walgustab tema walgus sinu hinge, teeb sinu pimedust walguseks ja juhatab sind õige tee peale, kus sa pead käima. Sa saad siis rõõ-muga öistama: „Jehoowa on mo walgus

ja mo abi, keda pean ma kartma? — Jah,
keda aidaku Issand ise oma armu läbi.

Wiisil: Ei lahtu mina sinust.

Oh! tule mulle andma,
Mis hingel puudub weel,
Siis sinu armu tundma
Ka õpib minu meel.
Oh aita käia mind
So jälgis sinu järel',
Siis annan au so werel
Siin ja seal lõpmata.

VIII.

Kui palamus ja põuud sinu peale langeb, ja
taewast kastet ega wihma maha ei tule sinu närt-
sind südant kosutama, waid kiusatuse ja wiletsuse
tuli sinu südant kõrwetab, — kui sina otsegu kess

palawa lõuna ajal kuiwasti kõrbest läbikäies nälga ja janu tunned eluleiwa ja wee järele ja kusti hallikat ega weetilka ei leia, nõnda et so keel suulae külge finni jääb ja sinu luuliikmed tahtwad ärafuiwada, — kui inimeste ega raamatu õpetus sind enam ei jõua trööstida ega rõõmustada, kui kõik, miska sa tahad oma janu kustutada, sind weel waesemaks, kuiwemaks ja närtsitumaks teeb, kus siis so söber on jäänud? Si ta ole ühtigi kauge- male läinud! Tema on ka häda ajal ifka sinu juures; tema, tema ise on sind kõrbe saatnud, et tema sulle wõiks näidata, kuidas tema ka kõrbes elujõge wõib äratada ja weehallikat luua. Siis ta koputab ja hüüab: „Kui sa teaksid seda Jumala andi, (kes sind nõnda saadab ja sinu ukse ees seisab,) sa oleksid teda palunud, ja tema oleks sinule elawat wet annud. Kes ial saab joonud sest weest mis mina temale annan, tema ei januta mitte ei igaweste, waid see wesi, mis mina temale annan, saab tema sees wee kaewuks, mis owab igawese elusse. Kui kellelgi janu on, see tulgu minu juure; kes minu sisse usub, selle ihust peawad elawa wee jõed jooksuma. (Joann. 4, 10. 14. 7, 37. 38.)

Waata hing, see on üks hallikas, mis kõikide janu palawas maailma kõrbes jõuab kustutada! Oh, kui sina t'ale ukse lahti teed, kui sina teda kuuled, tema maanitsust usub ja tema järelkäib, tema eluwee järele janu tunned, ega enesele kaewusid ei tee mis kakkised ja wet ei pea, ega kuhugi majale ei lähe oma janu kustutama, oh kui pea wõid sa siis tema läbi saada kosutatud, joodetud

ja rõõmustatud, ja otsegu joobnuks saada tema rohke armu mereft! See õhtu söömaaeg ja söber, kes sind õhtu söömaajale kutsub, mis tema ise sulle on walmistanud, seisab jo so ukse ees. See kaew ei ole jo kangel; tema wesi jookseb jo sinu südame sisse, tema wood lõowad sinu ukse peale ja tahawad sisse tungida, nõnda kui kewadene jõgi kõik oma woolawa wee alla paneb ja ujutab. Tõeste, kes wõiks ennast wabandada, kui ta jänusse äranõrkaks. Kaew on jo ukse ees; igauks wõib sinna juure minna, — ka kõige waesem ja wilet- sam. Selle kaewu pealekiri on: „Kell janu on, see tulgu, ja wõtku eluwet ilma.“ (Ilmut. 21, 6, 22, 17.)

Dh jeda halebat asja! kõik tahju, kõik nõrkus, kõik kaksipidi mõtlemine, kõik ihu- ja hingepooline tööbi ja wiga tuleb inimesele selle läbi, et ta mitte hinge sõbra healt õiete ei ole kuulda wõtnud, ega temale ust lahti teinud, kes jo nii kawa seal taga on seisnud ja koputanud! Dh mis suurt õnnistust saakšime meie tema juures leidma, mis igaweste meie osaks saaks jääma, kui oma südame ukse temale lahti teekšime. Kas ei seisa kõik, mis meile ihu ja hinge poolest tarwis läheb, temaga meie ukse ees? Eks temaga ühes ole meil kõik saada? Tema sõrmega koputamine tõutab meile kõik abi, rõõmu, armu, wäge, rikkust, auu, Ju- mala armu täiusst, tarkust, õigust, pühitsemist ja äralunastamist. Kui meie temale ukse lahti teeme, siis tulewad temaga ühes kõik need nimetatud head asjad meie juure, ja enam, palju enam weel, kui meie palume ehk mõistame!

Seepärast, oh hing, tee nüüd üks pärane lahti! Walmis taetud laud seisab so filmade ees, tema peal on kõik julle walmistatud. Tema sõrmega koputamine tõutab meile kõik abi ja head, kõik armu ja rõõmu, kõik wäge ja tarkust, kõik õigust, pühitsust ja äralunastamist. Kui meie temale ufse lahti teeme, siis tuleb kõik meie sisse ja enam, palju enam, kui meie teame ehk mõistame paluda!

Seepärast, oh hing! tee temale üks lahti; sul ei ole muud tarwis, kui teda aga sisse lasta ja siis sa wõid kiites hüüda: „Jehooma on mo karjane, ei mul' pole ühtigi waja. Noore rohu maade peale asutab ta mind, ta saadab mind hingamise wee juure. Ta wõtab mo pea õliga, mo karikas on õiete täis. (Paul 23.) Nõnda kõneleb see mees, kes wõib ütelda: „Ma pean Jehoomat alati oma filmade ees, et tema on mo paremal pool.“ (Paul. 16, 8.)

Wiisil: Kõik tulge minu juure nüüd.

Jehooma on mo karjane,

Mul' pole waja midage, —

Ta wõtab juhatada

Mind noore rohu maadele

Ja hingamise weele,

Kus wõin end jahutada.

IX.

Kes raskest wõitlemises on ja oma nõdrust õiete tunneb, kes mitu eksitust ja üleasimist enesele peab süüiks arwama, ja ehk ta küll püüab kõige furja üle wõimust saada, aga ikka jälle uueste komistab, et wiimaks enam sugugi enese peale ei wõi loota, nõnda et temal juba meelega ärarheitmine peale kipub, — kas seesugune peaks sest ustawast ja heast sõbrast, kes tema ja meie kõikide eest on ristis surnud, äraunustatud olema? Ei ole mitte. — Tema wõib küll kõik teha, aga seda ei wõi ta mitte, et ta neid, keda ta oma käte peale on märkinud ja nende nimed on oma elu raamatusse

kirjutanud, võiks äraunustada. Tema seisab alati selle nõdra võitleja südame ligi, otsegu ema oma suremise peal haige lapse juures, kes seda armast nõrka loomakest ühte filmapilkugi ei wõi äraunustada, waid seisab otsegu kinninaelatud tema juures, — nõnda seisab ka so truu hinge sõber, ja waene nõrk süda, so usse ees ja koputab järelejätmata. Oh, et sa teda kuulda wõtaksid ja mitte oma nõdrausulise südame peale ei loodaks ega kaksipidi ei mõtleks. Tema hüüab lõpmata sinu südame sisse: „Ära kardada! Ära heida meelt ära! Usu aga! Waata minu peale! Mina aitan sind, mina peasian sind lahti oma õiguse parema käega. Wõta minu armu vastu! Minu wägi saab nõdrade sees täit wõimust. Ära looda mitte oma wäe ega jõuu peale, mis kõikuwa pilliroo sarnane on; tueta minu, kui oma õnnistuse kalju peale.“

Kui sa nüüd oma sõbra healt kuulda wõtad, temale usse lahti teed, tema peale kõik oma lootust paned ja enam kaksipidi ei mõtle ega oma jõuu peale ei tueta, waid südamest palud: „Jes- sand, miks sa mind mahajätad minu kurbduses, kui waenlased minu ümberpiirwad? Saada oma walguist ja tõt, et need mind juhataks sinu püha mäe peale ja sinu hoonetesse.“ Mis sa muretsed minu hing ja oled rahuta? Looda Jssanda peale, sest temale tuleb weel tänu anda, et tema minu abi ja minu Jumal on. (Paul. 43.) Kui sa nõnda uskust palud, ja oma südame usse lahti teed, siis saab Jssand, kes kõik kuuleb mis sa palud ja teab mis sul puudub, sulle appi tulema ja ei saa seda õh-

kuwat tahti, mis weel suitseb, ärakustutama, waid põlema süütama, ega rõhutatud pilliroogu mitte katki murdma, waid seda finnitama. Ta saab sulle uut jõuudu andma, sinu süidant armu läbi finnitama ja sinu jalgu kindla kalju peale seadma, kus sa julgeste wõid edasi astuda ja võluda: „Mina ärendan kõik sulle läbi, kes mind wägewaks teeb. Kiida Issandat minu hing, ja ära unusta mitte tema heategemisi, kuidas tema kõik so patud andeks annab, so wiga parandab ja sind armu ja heldusega ehitab!“

Dmal wiisil.

Mo hing, oh rõõmsast kiida
Küüd oma heldet Jumalat,
Mis head sull' wõtnud näita,
Mo süda ära unusta:
So pattud andeks annab,
So wiga parandab,
Sind omas süles kannab,
So häda wähendab,
Sind heaga rohkest täidab
Ja uueks loomaks teeb,
Küll oma heldust näitab,
Et häda maha jääb.

X.

Kui seeft- ja wäljastpidine häda sind waewab, et patud, furjad himud, furabi, maailma ja liha wastu wõitlemine sulle väga raske on, ehk wae- sus, haigus, ehk mõni muu õnnetus sul kanda, ehk kui abikaasa, wanemad, lapsed, sugulased ehk sõb- rad surma läbi ehk muul wiisil sinu käest ära- taksse; kui niisugused asjad sind keelwad kitsast teed käimast et wäraw sulle liig kitsas ja Issanda jälgis käimine, sull' liig waewaline, tema ife liig ränk ja te- ma koorm väga raske, et sa enam edasi ei saa, seis- ma jääd ja juba tahad laiija tee peale tagasi pöörda, ja kui ka sinu seltõilised seesamasuguses hädas õhka-

wad ja teie oma raske koorma all üksteist enam ei jõua aidata ehk edasi saata, — siis ei ole kedagi muud, kes teie waewa paremine ära tunneb, suurema haledusega teie peale waatab ja teie üle walwab, kui see, kes kõik maailma läbi ja läbi ära teab ja kes kõik juusse karmad teie peas on äralugenud, see ustaw ja õige sõber kõiges waewas. Sest see elu waew ja piin, mis sinu ilmas sinu peale tuleb, on see haamer ja sõrm, miska ta so ukse peale koputab. Tema rist on see täht ja tunnistus, et ta sinu ligi on ja so ukse ees seisab. Kõik teie seeft- ja wäljastpidine mure ja piin ei ole muud kui tema koputamine. Ja kui teie õiete tähele panete, siis kuulete seda healt, mis ütleb: „Tulge minu juure kõik, kes waewatud ja koormatud olete, ja mina tahan teile hingamise saata. Wõtke eneste peale minu ike ja õppige minust, et mina olen tasane ja südamest alandlik, siis leiata teie hingamist eneste hingedele. Sest minu ike on hea ja minu koorm on kebja.“ (Matt. 11, 28—30.) Kui keegi minu järele tahab tulla, see salgagu iseennast ära, ja wõtku oma risti enese peale ja käigu minu jarel.“ (Matt. 16, 24.)

Kes nüüd tema healt kuulab, temale ukse lahti teeb, ja tema armu wastu wõtab, mis ta pakub, ja uskus ja lootuses ennast tema omaks annab ega kuhugilt majalt ei lähe abi otsima, kui üksnes tema juurest, kes ukse ees seisab ja hüüab: „Tulge kõik minu juure!“ Kes neid sõnu wastu wõtab, iseeneses mõteldes: Kui ta kõiki

futsub, siis on ka minul luba tema juure tulla, ta tahab ka mind kosutada, finnitada, röömustada ja elavaks teha. Kes enesele lasseb temalt alandlikku ja vaikist südant kinkida ja tema risti röömuga oma peale võtab, see tunneb ka, et tema ise on hea ja koorm kergja. Tema ise tahab jo aidata risti kanda; tema tahab jo meid kosutada, finnitada ja oma rahu meile anda; tema, kes kõiges hädas ja waewas meie abimees tahab olla, seisab ja koputab ühte järge meie südame ukse ees. Need haambri löögid, mis ka ta meie südameid, risti ja waewa all rõhub on meile tunnistuseks, et ta meie ukse ees seisab ja meile jahutamist ja finnitamist on walmistanud; sest seepärast lööb tema, et ta seega tahab parandada. Tema tahab kõwa südant pehmeks ja wastupanijat alandlikuks teha; tema tahab neid, kes omast meelest õiged ja rikkad on, waesiks ja tema armu järele ihaldajaks teha. See tarwis ei ole t'al paremat nõuu, kui risti-haambri meid südame peale koputada. Meie oleme oma taewase sõbra wastu ikka weel wäga tuimad ja külmad, wastased ja iseennast täis, et tema ei saa meile oma röömustamist ja kosutamist nii täieste jagada kui ta tahaks. Seepärast saadab tema meile kurbust, waesust, häda, risti ja wiletsust; need peawad meid pehmemaks koputama, et tema armu wastu võtaksite. Kui siis neist nimetatud asjust üks ehk teine kätte tuleb, siis usu kindlaste, et ta ise järele tuleb ja ukse juures seisab; see on tema sõrm, tema haamber, tema koputamine, tema heal. Üks usuwõtteleja tunneb teda sedamaid ja teab, mis t'al

temast loota on. Kui ta ennast tunneb koormatud ja waewatud olevat, ehk kuidagi wiisi seest- ehk wäljastpidi waewa tunneb, siis ta mõtleb: „Nüüd on Issand ukse ees; nüüd tahab tema minu sisse tulla ja mind kosutada; seft tema eelkäija ja sõnumetooja, armas rist ja piin on jo ees ja koputab mo ukse peale: Niisugune süda hüüab talle vastu: „Tule sisse; ja Issandast õnnistatud! Miks tahad sa wäljas seista? Kui so rist mo juures on, siis pead sina ise ka mo juure sisse tulema; ilma sinuta ei wõi ma risti fanda; ja pead ise aitama.

Kes nõnda oma südame ukse temale lahti teeb ja teda palub sisse tulla ja talle „tere tulemast“! hüüab, selle juure lähed ta tõeste sisse ega jäta teda ilma kosutamata. Niisugust südant ei jäta tema häda sisse. Kas ema wõib oma lapsukest häda sisse jätta, kui ta wõib aidata? Ja kui ema seda ehk wõiks — Issand ei wõi seda ometi mitte. Tema wõtab koorma meie pealt ära ja paneb seda oma õlade peale.

Wiisil: See aeg on tõest ukse ees.

Ma patu koormast peastetud

Siin kummardan so ette,

Ma annan ennast koormatud

So kalli armu kätte,

Oh halasta mo peale nüüd

Ja anna andeks kõik mo süüd,

Ja loo mind jälle uueks.

XI.

Mõni inimene elab ühte wiisi edasi ja ei ole iialgi weel risti libedust ega kiusatust tunnud, ehk ei lasse ennast risti läbi Issanda poole tõmmata, waid wõtab fergemeelega kõik wastu, mis iial tuleb, nagu sünniks kõik juhtumise kombel ehk kogemata ja ei mõtlegi selle peale, et kõik inimesele sünnib tema meeleparandamiseks. Niisugused inimesed ei hooli sest midagi, et nemad kindlaks jääksid Issanda osasaamises ja ei waata sugugi ette. Silmad neil on, ja nemad ei näe, kõrwad neil on, ja nemad ei kuule.

Nemad on kui ärakuiwanud puud metsas, ehk nii kui pilwed, mis wihma ei anna. Nemad lugewad, ja laulwad, käiwad kirikus ja palwemajas, aga ei tunne sest mingisugust õnnistust ega kasu,

ei mingisugust äratamist ega südame finnitamist, nõnda kuidas n'ad tulewad, nõnda lähwad ka, misugused n'ad oliwad, seesuguseks jääwad ka. Nende südamid ei jõua keegi liigutada, ei arm ega hirm, ei ähwardamised ega tõutused. Kõik jutlused ja maanitsused, õpetused ja karistamised lähwad neist mööda ega mõedu nende südamesse. Siiski kiitwad n'ad oma wagadust ja õigust ja pidawad enestest suuremat lugu kui oma ligimehest, sest et mõtlewad endid kõik pidawad ja tegewad, mis ristiiinimese kord ja kohus on, ehk arwawad ka, et neil seda kõik waja ei ole.

See on kõige waesem ja wiletsam hinge lugu. Aga kus on siis Issand, kell silmad on kui tuleleek? Tema kõnnib nende seitsme kuld küünlajalgade wahel, ja peab need seitse tähte oma paremas käes, aga Laodikea meest, seda leiget ei jäta ta siiski unustusse; selle uffe peale koputab ta kõige kõwemine ja hüüab: „Sina ütled: ma olen rikas ja olen rikkaks saanud, ja mul' pole ühtigi tarwis! Ja sina ei tea mitte et sa oled wilets ja armutu, ja waene, ja pime, ja alasti. Oh oleksid sa külm ehk keew, et sa leige oled ja ei ole külm ega keew seepärast tahan ma omast suust sind wäljasülitada.“ (Slm. 3.)

Nii kõwaste koputab Issand leigede uffe peale. Niisugused haambri hoopisid arwab tema tarwis olewad, nende uffi lahti pörutada ja neid ülesseäratada. Tema ei ole neid weel mahajättnud. Tema tahaks ka heameelega nende juure sisse minna, ka nende südamid armus põlema süüdata — ka nendega õhtusöömaaega pidada. Seepärast

koputab tema järelejätmata ja kõwaste nende südamete uste peale. Tema ähwardab neid omast suust wäljasülitada, ja selle ähwardamisega tahab tema neid wäljasülitamise eest hoida. Tema paneb neile nende waesust, wiletsust j. n. e. ette ja tahab neid see läbi rikkaks, auusaks, nägijaks ja täieliseks teha. Tema halastus on kummardamise wäärt, tema arm ja heldus määramata suur. Tema ei wõi mitte salata, et see leige temal wäga wastumeelt on, kui peaks ta teda wäljasülitama ja ütleb seda temale otse suu sisse. Sest on mõista, kui tahaks tema niisugusele armu ja lootust keelada, nõnda kui tema teeninud ja teda wäljasülitada ja äraheita. Äraheita? Ei, seda mitte! Ka leiget püüab tema weel kõigesugusel wiisil äraheitmise ja hukatuse eest hoida, et ta teda weel tahab peasta ja õntsaks teha. „Ma annan sulle nõuu“ ütleb patuste sõber, „et sa mo käest ostad kulda, mis tules on läbikatsutud, et sa wõiksid rikkaks saada, ja walged riided, et sa neid wõiksid enese ümber panna, ja et so halastuse häbi ei saa awalikuks, ja wõia omad filmad filmasalwiga, et sa wõiksid näha.“ (Jlm. 3, 18.)

Oh seda suurt armu! Oh kui armuline ja helde on tema niisuguse kõlwatuma inimese wastu! Aga kuidas peab see leige, waene ja pime inimene ostma? Miska ta peab ostma puhast kulda, walgid riidid ehk kallist salwi? Eks see ole t'al wõimata? Aga Õnnistegija leiab ka selle poolest nõuu; ta ütleb: „Ostke minu käest ilma rahata.“ (Jlm. 21, 6. ja 22, 17.) „Selle müüja käest on hea osta, ka ilma rahata.“ (Jees. 55, 2.) Uskus

wastuwõtmine on see raha, mis Jumala riikis maksab, miska kõik võib osta, miska ka taewariiki võib kätte saada. Jah, kui müüja ise usse ees seisab ja oma kaupa nii odawaste pakub ja nii armulikult ette kannab, siis ei ole ka leigel raske ega wõimata Issanda fullast osa saada ja walgid riidid ja kallist salwi nõnutada. Issand ise tuleb oma armuandidega ka leigede ligi, kui nemad aga wastuwõtaksivad.

Lõeste, ükski leige ehk waene, pime ehk muu hädaline ei wõi ennast wabandada, kui ta ei saa rikkaks, ega ei ehita ennast kalli riietega, ja kui tema silmad ei seleta Jumalat näha. Kõik see wara seisab usse ees. Issand ise tahab seda tema rüppe puistata. Et Snnistegijal kindel tahtmine on neid pakutud asju päriseks kinkida, on tema hirmsaist ähwardamistest tunda, kuidas jo enne kuulsime et kes mitte ei lase enesele fulda, walgid riidid ega silmasalwi kinkida, ei lase ennast terweks ega rikkaks teha, ehitada ja walgustada, kes furja ja ferge meelega tahab leigeks, pimedaks ehk alasti jääda, et ta seda tahab omaist suust wäljasülitada. Neid nimetatud armuandid tahab tema hea meelelega anda ja seda ähwardatud ärabeitmist heameelelega tagasi jätta, ja ähwardab aga, et seega leiget ärataks, et hakkaks enese eest hoolt kandma ja see läbi wäljasülitamise eest hoitud saaks.

Kui tema nüüd leigedele nii kallid annid pakub, mis tema siis weel neile peaks pakkuma ja lubama, kes uskus seda tema käest paluwad? Oh, ära mõtle enam kassipibi, armas hing! Riisuguste taewaliku andidega seisab tema igauhe paluja usse ees, —

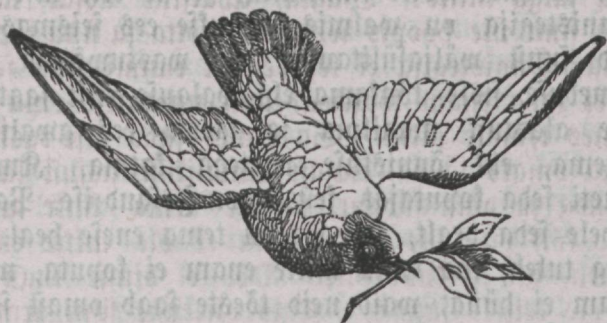
armu ja helduse fullaga, puhta pühade walge riidega, püha Waimu silma-salwiga, mis filmi seletab, et n'ad Jumala armu sügawust äratundwad. Niisuguste andidega seisab tema ukse ees, koputab, palub, ähwardab, et ometi ilma hinnata tema käest peaks wastuwõtama. Kuulge seda kõik, kes endid leiged, alasti, pimedad, kõlbmata, ärarikutud, ja kõrwale läinud tunnete oledad, — teadke, see on Dniistegija koputamine, tema heal, tema sõna, mis tema Raodikea koguduse inglile ütles; need on tema haambri hoobid teie südamete külge. See, kes teid nõnda noomib, sel on hea nõuu teiega, mis sünniks rõõmuga wastuwõtta. See, kes teid nõnda sõitleb, teie leigust, alastust ja pimedust karistab, et teie hakkate wäljasülitamist kartma, selle suu on ka kulbseid sõnu täis teie wastu; tema ei taha teid suust wäljasülitada, kui teie tema nõuu kuulda wõtate; tema tahaks teile palju ennemine kulda anda; tema ei taha mitte teie halastust ja häbi awalikult teha, waid kinnifatta oma õiguse walge riidega; tema ei taha mitte teie pimedust naerda, waid teid nägijaks teha. See tarwis toob tema kulda, riidid ja salwi enesega, et tema seda kõik teile kingiks ja teid kõigest hädast ja puudusest peastaks. Seepärast koputab tema nii järeleandmata ja kõwaste.

Weel ükskord, pange hoolega tähele, kes leiged olete! Teie waesed, paljad, pimedad ja hädalised! Pange tähele, See tuli, mis teie südamid wõib sojendada, see küünal, kellest oma ärakustund lampi jälle põlema süüdata, see kulb, mis teie waesust wõib rikkuseks muuta, see riie miska oma halas-

tust ja häbi võite finnikatta, seisab teie ukse ees. Õnnistegija on valmis teie ukse ees seismas — teid suust väljasülitama, ehk vastuwõtma, teid pimeduse sisse tõukama ehk walguse riiki saatma, teie alastust maailma ja taewa ees awalikuks tegema, ehk õnnistuse riietega katma. Kuulge ometi seda koputajat, sest see on Issand ise. Pange tähele seda healt, sest see on tema enese heal. — Neg tuleb, kus tema mitte enam ei koputa, mitte enam ei hüüa, waid neid tõeste saab omaist suust väljasülitama, kes tema armu healt ei ole kuulda wõtnud, waid oma leiguse, alastuse ja pimeduse sisse on otsani jäänud.

Wiisil: Tulge ristiniimesed.

Arata ja loo mind uuest,
Jeesus, sina üksi wõid;
Kõik hea tuleb sinu käest,
Kõik, mis palun, anda täid,
Las' mind nutu järel ka
Dma armu maitseada!
Karišta kuis iial tahad —
Kui mind aga wastuwõtad.

XII.

„Mina ei ole mitte leige“ võib mõni ütelda, „ega nii pime ja alasti, waene ja armetu, kui Laodikea mees, ei tunne ma ennast ka mitte olewat.“ Aga üks asi sul ometi puudub, mis kõigeennemast tarwis on.

Bane tähele: Sa ei ole mitte enam nõnda, kui sa esmalt olid, kui sa hakkasid tundma, et sa Issandalt olid armu saanud, et tema sind enesele oli ärawalitsenud. Sest ajast oled sa hoopis tagasi jäänud. Sinu himu Issanda armu järele on wähenenud; so süda on külmemaks jäänud ja oled oma peigmehe äraunustanud; sa ei tuleta teda mitte enam nii palawalt, südamelikult ega hoolsalt meele, kui eslotsas; sa ei röömusta tema armust mitte enam nii täielikult, ja ei ihka teda mitte enam nii elawalt kui enne; so palwe ja temaga ümberkäimine ei ole mitte enam nii lapselik, waid otsegu sulase kartuses. Sa oled tema wastu hoopis külmemaks ja wõeramaks jäänud.

Ara salga mitte! Waata, lihalikud asjad tahawad sinu üle hoopis wõimust wõtta ja sinu südant täita; Snnistegija ei leia enam ruumi sinu sees; sa ei taha enam kõigewähemat nurgakest oma südamess temale jätta. Sa paned juba otse raskest, tema omaks jääda, ennast ilmalikust asjust lahtiskikuda ja oma südant täieste tema kätte anda. See kõik on sulle raske ja sa ei ole mitte enam nõnda, kui sa enne olid. Oh, so hinge lugu on hoopis teiseks saanud! Kuis oli enne sinu armastus tema wastu nii palaw ja südamelik ja so ümberkäimine temaga sulle nii armas, et sa sugugi ei tahtnud temast lahkuda! Kui wäga armas ja magus oli sulle kõik, mis sa tema pärast pidid kannatama, tegema ehk ette wõtma. Kuis ihkas so süda ühtepuhku tema järele ja püüdsid ikka enam ja enam ennast temaga ühendada! Kuis himustas sinu hing, et see armu, tasanduse ja pittameele Issand alati sinu sees elaks ja aset wõtaks! — Aga nüüd on sinu juures kõik teiseks saanud, — aga Jumal paraku, ei mitte paremaks waid pahemaks. Armu tuli sinu sees on ära kustunud, ihkamine Issanda järele on kadunud ja armastus külmaks jäänud! —

Mis hinge sõber sest peaks mõtlema? Kas ta sinu ukse eest nüüd on äraläinud ja sind hoopis mahajätanud? Kas t'al enam sugugi sinuga asja ei ole? — Ei mitte! Ara mõtle nii halwaste oma armu Issandast! Seda oled sa küll teeninud, et ta sind oleks pidand mahajätma, — aga tema ei tasu meile mitte meie tegude järele kurja kurjaga. Tema seisab ikka weel so ukse ees

ja ei tagane sealt iialgi ära. Tema arm jääb palawaks ja nende wastu, kes teda mahajätwad. Tema arm ei löpe ära, sest et ta ise igawene armastus on. Tema koputab ikka weel sinu uffe peale, ehk ta küll sinu südame tunneb külma olewat. Tema koputab nii kõwaste ja waljuste; eks sa ei kuule? Oh, ta hüüab so südame sisse: „Ma tean sinu teud, — mis sa nüüd teed, ja mis sa enne teinud — niisamuti ka sinu endised armu teud. „Aga mul on midagi sinu wastu, et sa oma esimest armastust oled mahajätanud. Siis mõtle nüüd, kust sa oled äralangenud, ja paranda meelt, ja tee esimesed teud; aga kui mitte, siis tulen ma sulle nopeste, ja tahan so küünlajala tema asemelt ära nihutada, kui sa meelt ei paranda.“ (Jlm. 2, 4. 5.) Waata, armas hing, Issand on sinu üle pahandanud! Paha meelega koputab ta sinu külmas jäänud südame külge! Arm on pahandanud, et teda ei armastata. See pahandamine on sulle auuks, sest see tähendab, et Issand sulle armastust nõuab ja sest lugu peab. „Mõttele ometi,“ ütleb tema, kui suguses kallis armastuses ja minuga elasid, kui suurt õnnistust so süda endises palawas armastuses minu wastu tundis! Aga nüüd, kui sügawaste oled ja langesnud! See langemine on suur! Aga kes hoolib sest? Mitu tuhat ärkanud hinge lähwad edasi ilma esimese armuta; nii julgeste ja kartufeta, kui ei oleks neil tulewa õnnistuse pärast midagi karta, õiskades ja karates, kui ei puuduks neil midagi. Et neil küll Õnnistegija wastu armastust ei ole,

siiski ei tunne nemad seda puudust. Kui nemad üksford esimest armastust on maitseanud ja pärast jälle äraautanud ja mahajätanud, siis mõtlewad nemad ise, et neil sest juba tunnistust küll on, et nemad igawese elu osaliseks peawad saama. Nemad teewad südant kõwaks selle rumala mõttega, kui ei wõiks Issanda arm ja esimene armastus tial ära kaduda, et küll Kristus ise ütleb: „Sa oled esimest armastust mahajätanud!”

Aga kui sa tunned, et Snnistegija seesuguse kaebdusega sinu hinge ees seisab ja sinu südame leigeks saamise ja armu puuduse pärast pahandab, siis pea seda suureks Snnistegija armastuse täheks, kes ei taha, et sina omas suures leiguses ja armu puuduses peaksid hukkaminema, waid et sinu armastus tema wastu jälle peab ülesärkama ja palawaks saama. Tema, kes sind karistab, armastab sind ja tahab, et ka sina teda pead armastama; see, kes sulle sinu waesust meeletuletab, tahab sind jälle armu juure saata ja sulle jälle esimest armastust kinkida. Seepärast annab tema sulle seda head nõuu: „Paranda meelt ja tee esimesed teud,” see on: „alusta jälle uut elu ja tee nõnda kui esmalt tegid.” Kust sa siis esimest armastust said? Kust sa seda leidsid; ehk kes seda so südamesse pani? Eks see sündind Jeesuse jalge ees, kus sulle palju — see on: kõik patud andeks anti. Siis oli so süda ühekorraga armu täis, ja ei tunnud muud kui armu ja tänu selle wastu, kes sulle kõik andeks andis. Aga kuidas leidsid sa andeksandmist? Sa alandasid ennast ja ei wäsinud ära paludes, armu nõundes ja Issanda palet

otsides. Ja tema pööris ennast sinu poole, andis sulle palju andeks ja sa armastasid teda palju. — Meidsama esimesi tegusid tee jälle! „Tule jälle nõnda,“ ütleb Issand, ole jälle nii alandlik ja rõhutatud, niisamasuguses uskus ja lootuses, siis tahan ma sulle kõik andeksanda, sulle jälle esimest armastust kinkida ja so esimesed teud toovad sulle jälle esimest armastust tagasi. (Aga mis on esimesed patustpöörmise teud muud, kui mis naene Ewangeliumis tegi? (Luuk. 7, 37 j. t. f.) Issand ütleb: „Ara kardada, mina tahan sind jälle niisamuti wastuwõtta, kui esite, niisamuti sulle kõik andeksanda. Tule aga niisamuti jälle minu juure, tee needsamad teud, kui esmalt, too niisamuti rõhutatud ja rusuks pekstud südant, kui esmalt. Tee aga mulle üks niisamuti lahti, küll ma siis ka jälle sind õnnistan ja esimest armastust sinu majasse ja südamesse toon.“

Ara siis ütle mitte: „Kust ma seda esimest armastust jälle pean wõtma? Mis ma pean tegema, et ma teda kätte saan? — Tema seisab so ukse ees ja koputab. Tema pakub iseennast sulle. See koputaja, hüüdjaja, maanitseja ja patustpöörmisele kutsuja, kes esimesi tegusid käsib teha, see sõber, kes so armu puuduse pärast kurwastab, eks teesama ise ole see armuhallikas ja armu andja? Eks tema ise too seda sinu ukse ette? Eks tema arm, mis ta sulle pakub, ei hüüa sinu wastu: „Tee ometi üksford üks lahti! Siis tahan ma jüssetulla ja õhtusöömaaega sinuga pidada, kus esimene armastus ka esimene roog peab olema. Kui armastus õhtusöömaaega peab, siis ei sööda

tema oma kutsutuid muuga, kui armuga, — esimese armuga. —

Dh inimene! sa ei tea, kui ligi see arm sul on; kui rikkaks ja õntsaks sa armu läbi jälle võid saada, — aga ka, kui waeseks ja õnnetumaks, kui so süda koputajat armu sisse ei lase ja õhtusöömaajale ei tule, kuhu sind kutsutakse. Waata, see arm, mis põlatakse, pahandab ka wiimaks hirmsaste ja ähwardab: „Kui sa ümber ei pööra, siis tahan ma so küünlajala asemelt äranihutada.“ — Arm tungib otsegu wäega sinu peale, — aga armu wäega. Tema ähwardab hukkasaamisega, et tema sind hukkasaamise eest tahab hoida, et sa teda jälle armastaks kui ennegi. Kui sa aga tema armu otsid ja esimest armastust ihaldad, siis tahab tema ise seda sulle kinkida ja so südamesse walada, sest ta teab jo küll, et sul seda majalt kuhugilt wõtta ei ole. Seepärast koputab tema nii wägewaste. Tee temale üks lahti, — siis leiad õnnistust.

Wiisil: Dh Jeesus Kristus, tule ja.

„Üks lahti tee, üks lahti tee,“

Nii hüüab Jeesus armsaste,

Dh tee hing lahti temale,

Et ta wõiks tulla sinusse.

Suurt õnnistust siis leiad sa,

Mis ei wõi ülesrääkida

Kui ta on so sees elamas,

So süda armust põlemas.

XIII.

Ufflikude seas on ka niisugusid, kes mitte täieste kõigest südamest ei ole ennast Issandale omaks äraannud, kes mitte ei ole veel surmasti elu sisse läinud, waid kes enamiste wäljastpidiste seaduste ja kombede järel elawad ja nõnda Jumala riikis enam ihulikult kui waimulikult liikuwad. Nende

jumalakartus paistab küll väljastpidi aga t'al ei ole juurt ega wäge südamēs. Nende usk ei ole elaw ega nende arm palaw; nende waimul ei ole lapseliku lootust; nende silmad waatawad küll Jeesuse risti ja haawade peale, aga süda ei põle see juures, ega ole täidetud sest tänulikust rõõmust, mis patune peab tundma pattude andeksandmise pärast. Neil on jumalakartuse nägu, aga selle wäge salgawad nemad ära. Nende olemine on paljas väljastpidi asi, ei mite seestpidine; enam väljastpidine tegu, kui waimu tundmine, enam seaduse täitmine, kui südamelik äraandmine Issanda kätte. Nemad paluwad suuga, ei mitte südamega; räägiwad peast, ei mitte waimust.

Kui sina, armas hing, ka nende seltsist oled, kui sinu südame lugu niisugune on, mis sa siis mõtled sest hinge sõbrast, kelle käes need seitse Jumala waimu on ja kel silmad on kui tuleleek? Mis ta sulle peab tegema, ehk mis sul t'ast loota on? Temal on ka sinu wastu armu meel; tema ei jäta kedagi maha, ega taha ühteainustki kautada. Jah, ka sinu peale waatwad tema silmad, ka sinu usse ees seisab tema ja koputab; ka sinu kõrwu ja südamesse hüüab tema kui see, kel meelewale on surnuid ülesäratada ja elawaks teha. Ta hüüab ka sinu wastu: „Ma tean sinu teud, — ma tean, kui hoolekandja ja tegew sa oled, aga kõik sinu töö ja tegemine on tühja wiljapea sarnane, kus iwasid sees ei ole; sul on see nimi, et sa elad, aga sa oled surnud. Sinu sees ei ole elu Jumalast ega waimu. So kõrkus ja lihalik meel ajab sind ümberringi, kui woolas

westi westi westratast. Ärka üles, pööra ümber ja lase ennast waimu elust äratada ja täita, „sest mina ei ole sinu tegusid mitte leidnud täied olemast Jumala ees. So teud ei wae täieste; need ei ole Jumalast ega tema abiga tehtud; sinu tegemine on paljas tühine loukimine. Sepära st mõtle nüüd, kuidas sa oled saanud ja kuulnud, et tõelik elu Kristuse sees ei pea mitte silmakirjaks sündima, waid peab tõsine jumalafartuse wägi olema, mis ei paista üksi wäljastpidisel kombel, waid waimu wäes. See-pära st, pea seda ja paranda meelt; kui sa nüüd ei wõta walwada, siis tulen ma sinu peale kui waras, ja sa ei pea mitte teadma, mil tunnil ma so peale tulen.“ (Jlm. 3, 2. 3.) Mina tulen siis, kui sa ei tea arwatagi, kui sa just parajaste oma tühjas ilmalikus ja lihalikus talitamistes ja toimetamistes oled ja mind sugugi ei oota ega minu peale ei mõtle, (ehk sa küll pealt näha nõnda teed, kui ei mõtlekski sa muud, kui Jumala riigi talitamiste peale).

Kas kuuled hinge sõbra healt? Küll on ta juba kama ja kõwaste koputanud! Sest oleks sa küll wõinud juba ülesärkada! Kõik töö ja talitamine ilma temata, kõik muretsimine oma st meelest ja wäest, kui sa temaga ei ole ühendatud kui oks wiinapuuga, seda nimetab Dunnistegija Joan. 15 peat. 5. 6 salm tühjaks tööks, mis midagi ei maksja, ärakuiwanud wiina puuks, mis wilja ei kannu; mis heidetakse tulesse ja põletatakse ära. Mõni kannab küll Jumala lapse nime, aga ei ole

muud kui surmu luu. Nõnda võib ka fina inimeste ees head nime kanda, kui oleks ja elaw ja õnnistatud töriist Issanda käes, aga jüiski tema enese ees ei maffa ja midagi. Kui ka kõif maailm peaks sind kiitma ja auustama, siis võib see ommeti sündida, et sa Issanda ees midagi wäart ei ole. So nimi on rahwa ees kuulus, ja kõneldasse sinust palju head, aga muud palka ära looda! Tema, kelle silmad on kui tuleleef, ei leia sinust muud kui surma ja hukatust.

Seepärast on meil kõigil wäga tarwis oma südamid ja tegusid läbikatsuda, kas meil aga paljas nimi on, wõi kas meie ka tõeste elame, kas meie oma tegusid teeme, wõi Jumala tegusid. Meie palwe olgu: „Issand, aita mind järelemõtelda: kas mo süda on tõfine? Kas ma sinu poole hoian ja südamest waga olen, wõi aga filmakirjaks?“ Ja kui meie leiame, et Issand meie pärast kurwastab, siis peame oma endist tühja elu mahajätma. Tema tahab meid jo hädast peasta ja sirutab kät, meid hukatusest wäljakiskuda; ta seisab ja koputab meie ukse ees, mitte, et tema meid tahaks surma saata, waid elawaks teha ja uut waimu meie sisse anda. Kui meie kõned ja teud jüiamaale on tühised ja kasuta olnud, siis tahab tema neid nüüd elawaks ja wiljakandjaks teha; kui meie lugemine, palumine, kirikus käimine, kuulmine ja kuulutamine paljas wäljastpidine jumalateenistus on olnud, siis tahab tema meid walgustada ja pühitseda, et meie õpime Jumalat waimus ja tões kumardama. Meie ei pea mitte üffi ristiniimese nime kandma, waid ka tema tõsi-

sed jüngrid olema, seest- ja wäljastpidi ihu ja hinge poolest. Tema tahab meid seesuguseks teha, et meie tõelikult võime öelda: „Nüüd ma elan, ei mitte enam mina, waid Kristus elab minu sees, ja mis ma nüüd elan lihas, seda elan ma usus Jumala Poja sisse, kes mind on armastanud, ja iseennast minu eest äraannud.“ (Gal. 2, 20.)

Wiisil: So hing, oh Jeesus! tehku mind.

Oh Onnistegija! ma tean,
Kuis ma sind järgest kurwastan;
Sa kutsund mind küll alate,
Ma pole hoolind suguge.

Ma kannan sinu nime küll
Ja kõnnin siiski kõrwa teel;
Sa näed, oh Issand! ülemel,
Kui kõrwa on mo süda weel.

Oh wõta Issand ärata,
Mind oma kalli armuga,
Et ma nüüd sinu omaks saaks
Ja sinu armu lapses jääks.

XIV.

Nüüd pangem weel lõpeks mõned lühikesed tükid meie hinge sõbra koputamisest tähele: —

Kui jo wiimsed asjad sinu hinge ette astuvad, kui haigus, surm, igawene kohus ja põrguhaud sind hirmutawad, kui kartus teadmata tulewa elu pärast so südant täidab ja wäristus ja hinge piin sind ahastab, sest et pime öö ja surma wari sind katab, et sa kuiski enam abi wõi loota ja kõik rөөm sinust kaugele on ärapögenenud — kuhu poole sa siis pead oma südant pööрма? — Jkka oma hinge sõbra poole, kelle käes surma ja põrgu wõtmed on, kes surnud oli sinu pärast, ja nüüd elab ja teeb elawaks igaweste. Ja tema seisab

ka seefugusel hirmu ja ahastuse korral sinu ukse ees sulle abi pakkumas. Ta koputab ja hüüab äravõitmise sõnu sinu kurwa südame sisse. Kuule ja usu aga; pööra oma kõrva ukse poole, siis sa kuuled, kui ta koputab ja hüüab: „Mina olen ülestatõusmine ja elu. Kes minu sisse usub, see peab elama, ehk tema küll sureb, ja see ei tule mitte kohtu alla, vaid on surmast elu sisse läinud. Mina annan oma lammastele igawest elu, ja nemad ei saa elades hukka, ja ükski ei kisu neid minu käest, ega minu Isa käest.“ (Joann. 11, 25. 10, 28. 29.) Ei ka surm ega kurat, ei surma haud ega pörgu wägi wõi meile kahju teha, ei nüüd ega igaweste.

Kui sa seda kuulutamist usud ja ukse lahti teed, siis tuleb see igawene tõsidus ja elu, mis ukse ees seisab, sinu juure sisse, tallab surma, kohut, kuratid ja pörgu wäe sinu jalge alla ja toob sulle elu ja õnnistust, äravõitmise rõõmu ja rahu ja annab sulle kadumata elu, kannab sind taewasse ja teeb sind suremataks ja õntsaks ja ehitab sind igawese elu krooniga.

Wiisil: Oh armsad hinged armu taimed.

Seft salga nüüd maailma ära

Siin kõigest wäest ja südamest,

Ja jäta maha tema kära,

Ja nõua oma Jeesusest!

Dh rõõmu! kui sa tema süles

Siis hingad, kui maailm on tules.

XV.

Kõigest neist sõnust, mis ses raamatukeses juba oleme kuulnud ja weelgi natuke tahame kuulda, võime tunda, et ükski igawesest õnnistusest ei wõi osa saada, kes Issandale oma südametse ust lahti ei tee. Sa küsid: kuidas wõin ma seda teha? Eks

tema pea ise kõiki uksti enesele lahti tegema? Eks tema ole, nii kui lueme, ka Riidia südame lahti teinud? Eks tal ole Taaweti wõti käes, kellega ta kõik ukshed wõib lahti teha, ja mis tema lahti teeb, seda ei wõi ükski kinni panna, ja mis tema kinnipaneb, seda ei wõi ükski lahti teha. Miks tema ise mo südame ust lahti ei tee? Ta wõib jo seda küll. Jah, ta wõib seda küll, ja tema käes on see wõti, mis kõik südamed lahti teeb, ka sinu südant wõib ta lahti teha, ja mis ta wõib teha, seda ta teeb ka. Aga sinu süda on seestpoolt riiwiga kinnipandud, seda sa pead eest äralükkama; sinu süda on seestpidi lukkus, seda sa pead ise lahtikeerama ehk see tarwis temale ise wõtme kätte andma. Tema wõiks wäljastpoolt ukse lahti pörutada, aga seda ta ei taha. Ta ei taha mitte wägise waid armuga ja pika meelega so südant ärawõita; ta ei taha sind sundida, waid armuga paluda. Ta tahab sind lapseks ja sõbraks, mitte sulaseks ega orjaks. Sõprust ja lapseliku meelt ei wõi wägise sünnitada; see peab armu läbi sündima. Tema sissetulemine ja armuandmine ei pea mitte wäekaupa sündima; sa pead ise teda wastuwõtma.

Tema püüab sind liigutada, äratada ja meelitada. Tema ootab kannatlikult, seni kui tema arm ja kannatus sinu üle wõimust saab ja sa enam ei jõua tema wastupanna, waid tema armule järele annad. Ta loodab, et sa wiimselt ärawäsiid wastupannes ja ust kinnipidades, enne kui tema ärawäsiid koputates, oodates ja hüüdes: „Tee mulle lahti!“ See on tema wõti, mis ka ta sinu ja kõikide ukshed lahti teeb; tema ilmaarwamata,

wäsimata kannatus ja arm, mis ööd ja päewad
sinu ukse ees walwab, ootab ja koputab, senni kui
meie järele anname ja temale lahti teeme. Tema
järeleandmata koputamise läbi sulab so wastu-
panemine ära. Mõnikord ja mõne ukse peale kopu-
tab tema ka nii kõwa haambri löökidega, et süda
wäriseb ja kardab, sest et tunneb, et see on Is-
sanda wägew käsi, see haamer, mis kalsud puruks
peksab. Sel wiisil annab hing siis järele; rõhu-
tud ja rusuks pekstud süda ei jõua armu wäele
wastu seista; tema on ärawõidetud ja ei jõua
enam wõidelda, ega usti kinni pidada. Issanda
palawa armu igatsemine hinge järele, äratas ka
hinge igatsemist tema järele. Sest ta ei jäta
järele; ta pörutab ja koputab südame külges nii
kaua, kui uks lahti läheb ja wiimate süda ise nii-
sugust himu tema järele hakkab tundma, et Is-
sandale wastu hüüab: „Tule sisse, ja Issandast
õnnistatud! Miks sa tahad wäljas seista? Mo
süda januneb so järele ja himustab sind!“

Niisugusel armulikul ja tasasel wiisil püüab
Õnnistegija sinu südame ukse lahti teha, ehk temal
küll wõimus on kõiki uksti ja wärawaid lahti pöru-
tada, ja kõige piitadega, otsegu Simson äraanda.
Aga nii wali ei ole tema. Ta tahab aga, et sa
ise heast südamest ennast kõigega, mis sul on,
temale annad. Seepärast seisab tema ööd ja päe-
wad sinu ukse ees ja hüüab: „Tee mulle lahti,
minu öde, mo sõbruke, mo tuife, mo
täieste waga; sest minu Pea on täis
kastet, ja mo juuksed on täis öö piis-
kasid,“ sest et ta kõige öö ukse ees seisab ja

ootab. Hing saab wiimaks aru, mis ta ütleb, ja kostab: See on mo hinge sõbra heal. Ta tõuseb üles ja teeb sõbrale lahti. (Ülem laul. 5, 2. 5.) Sa ütled: „Minu süda on wäga kõwa, minu uks on wäga kangeste finni ja seitsme riiwiga luffus, Kes seda jõuab lahti teha? ma tahaks, aga ei saa. Ma olen wäga kõwaste finnikõidetud, ma olen nii kui wangis wass wärawate ja raud riiwide taga. Sa waene pime süda! Eks wõtmeperemees seisa so ukse ees, kel kõif wõtmed on ja kes kõif lufud ja tabad lahti wõtab ja ka sinu lufud wõib lahti teha? Eks tema ei taha sind wabaks teha ja lahti peasta kõitest ja ahelatest? See sõna: „Tee lahti,“ tähendab jo nii palju kui: „Lase mind lahti teha, ma teen so südant priiks ja wabaks, anna mulle aga oma südant ja tahtmist!“ Kui sina t'ale kostad: „Issand, ma tahaks, aga ma ei jõua! Ma usun, Issand, aita minu uskmata südant!“ Kui ta näeb, et sa tõeste tahad, siis on see tema ees niisama hea, kui oleks sa temale lahti teinud, ehk wõtme tema kätte annud, et ta ise lahti teeks. Ja siis ei wiibi tema ka mitte sinu südame ukse lahti teha.

Kui sina aga temast ära ei pööra ega teda enesest ära ei tõuka, waid temast lugu pead ja wõerastele aset ei anna omas südames, waid aga ihaldad sulase põlwest ja wõerast isandast peaseada, — kui sina aga lunastamist ihkaks, oma käsi wäljasirutaks oma Peastja järele ja südame põhjast hüüaksid: „Oh, et mulle abi saaks Siionist! Oh, et ma Egiptuse wangikojast ja raskest orjusest peaseksin! Oh, et ma enam saadana su-

lane ei oleks, ega patu ori ega võimust ei annaks liha himudele! Oh, et mul teine isand oleks, kes mind wabaks teeks patu ja surma võimusest! Oh, ma waene inimene, kes mind peastab?!“ — Kui sa nõnda õhkad ja wastu rindu lööd — kui nõnda seest ja wäljast koputatakse sinu ukse peale, — siis lähwad riigid ise eest ära, uks kargab lahti ja paljas süda paistab silmi; sõbral on tee lahti ja tema saab ilma keelmata sinu südame juure. — Oh, kuis tema nüüd ruttab, et ta jo nii kawa ukse ees seistes ja koputates on aega pidand wiitma! Oh, kuis tema nüüd röömustab, nii kui Ewangeliumis naene, kes oma kadunud trahma raha kätte sai, ehk kui karjane, kes oma ära kadunud lamba sai leidnud, ehk kui isa, kui ta ära kadunud poeg tagasi tuli.

Isand seletab ise, mis see tähendab, t'ale lahtitegema: „Kui keegi minu heale kuuleb,“ ütleb tema, „ja ukse lahti teeb“. Esmalt kuuldaske, siis tehakse lahti. Usklik tähelepanemine ja tõsine sõnakuulmine teeb t'ale ukse lahti ja walmistab t'ale teed südame sisse. Tema sõna ja heal on eelkäija, teadaandja ja tee walmistaja. Tema sõna on ka see wõti, mis luku lahti teeb; ja kui tema sõna sinu juure on saanud, küll see siis teeb, mis tarwis Isand seda on saatnud; see teeb ukse lahti.

Ennistegija ütleb ise Joannese Ew. 14. peat. 21 ja 23 s.: „Kellel minu käsusõnad on, ja peab neid, see on see, kes mind armastab; aga kes mind armastab, teda armastatakse minu Isast, ja mina tahan teda armastada,

ja iseennast temale ilmutada. Kui keegi mind armastab, küll see peab minu sõna, ja minu Isa armastab teda, ja meie tahame tema juure tulla, ja eluaset tema juure teha.“ — Siin on selgeste ööldud: teda armastama, see on: tema käsku ja sõna pidama, on t'ale ust lahti tegema; kes seda teeb, selle juure tuleb tema, ja tema Isa ka.

Sa ehk paned seda raskeks ja arwad, et sa tema käsu sõna ei jõua täita. Sa ütled: „Kes jõuab tema käsu sõnu pidada? Kuidas võib see võimalik olla, tema sõna ja käskusid pidada; ilma tema abita ei wõi mina jo midagi teha; eks ma ole jo nõder, patune, haige, wangis ja seutud? Jah, seda sa oled küll. Aga eks Issand ei seisa sinu ukse ees ja ei koputa sinu südame peale; eks tema ei hüüa sinu hinge sisse, tema ise, kelle läbi sul kõik võimalik on? Kas sina siis teda, kes nõnda so ligi on, kelle sõrm so südame külge koputab, kelle heal so sees hüüab, mitte ei wõi kätte saada? Waata, kes teda tahab armastada, tema sõnu ja käskusid pidada, see peab esmalt tema sõnu kuulma, ja sina kuuled seda; see peab seda uskuma, uskus kuulma ja wastuwõtma, ja seda pead sa tegema, seda wõid sa ka teha, sest see, kes sinuga kõneleb, annab sulle ka jõudu uskuda ja wastuwõtta, kui sa aga tahad ja ise wastu ei pane. Sa pead teda armastama, see ei tähenda jo esmalt muud midagi, kuid seda aga: sa pead teda ihkama, tema järele isunema ja teda himustama. Kes seda teeb, see wõtab rõõmuga tema sõna wastu ja peab sest finni. Keda

ja armastab, selle käsku ja sõna ei pea sa raskeks. Ja tema käsu sõnad on kõik tõutused ja õnnistused ja ei nõua enam meie käest, kui meil nende läbi armust saab antud ja kingitud. Sest tema esimene käsk ja sõna, mis sulle antakse, on: sa pead uskuma selle sisse, kes patusid õntsaks teeb, tema Ewangeeliumi sisse, mis on Jumala wägi, õntsaks teha kõiki, kes usuvad. Kes seda käsku esmalt kuuleb ja peab, see võib ka muud käsusõnad pidada; sest kes tema sisse usub, sellel on patude andeksandmine ja igawene elu; selle sees elab Jumala wägi; selle südame sisse on Jumala armastus wäljawa-
 latud. Ja mis paneb armastus raskeks? Mis on armastusel wõimata. Seepärast, wõta esmalt patude andeksandmist vastu usu läbi tema nime sisse, siis sa teed jo temale usse lahti, siis ta tuleb sinu sisse ja kingib sulle uue südame ilma riiwita ja lufuta, kus ta võib sisse minna ja õhtusöömaaga pidada ja kui omas majas elada.

Jgaüks pöörgu siis oma kõrwa südame usse poole, kus ees Jeesus seisab, koputab ja hüüab, sest kirjutatud on: „kes teda ei kuule, see peab huff saama; kes teda ärapölgab, see põlgab seda ära, kes teda on läkitanud. Kui Jssand iialgi ei oleks sinu südame usse peale koputanud ja sa iialgi tema healt ei oleks kuulnud, siis ei oleks sul süüd. Siiski aga ei wõi seda uskuda, et Jssand kedagi oleks unustanud, tähelepanemata jätnud, ehk temast mööda läinud, et ühtegi ust ehk südant oleks, kus tema mitte ei peaks koputama ja hüüdma. Tema on meid ja kõiki inimest enam armastanud, kõikide eest enam kannatanud ja teinud, kui et tema üh-

tegi hinge peaks eluajaks hoolitsemata jätma, nõnda, et tema teda mitte ei püüaks äratada, ja tema ukse ees seista. Tema ei koputa küll mitte kõikide juures ühel ja selsamal ajal ja tunnil; ühe juure ta tuleb kolmandamal tunnil, teise juure kuuendamal, kolmandama juure jälle üheksamal, ja mõnikord ta ei tule enne kui üheteistkümnemal tunnil. Kus tema weel ei ole koputanud, sinna ta võib weel tulla, ja saabki tulema; ära sina seepärast mõista temale süüd, waid löö ise omale wastu rindu; sest kui mitu korda on Õnnistegija sinu südame ukse peale koputanud, et sina teda oma lihahimude kohisemise pärast ei ole kuulnud, ei ole tähelepannud ega läbenud temale kosta? Kui mitu korda on see truu Õnnistegija jälle sinu juurest äraläinud, sest et sina ei tahtnud teda kuulda wotta? Kui kaua sa tahad teda lasta oodata? Kui mitu kord peab ta weel tulema, koputama ja hüüdma, enne kui sa temale lahti teed ja sisse lased? Seepärast, kui sa ümber ei pööra, saab sinu peale raske kohus tulema, raske, kui nende peale, kes weel tema healt sugugi ei ole kuulnud. —

Kes nüüd omas südames liigutamist ehk äratamist tunneb, mis mitte tema enesest ei ole tulnud ja mis mõnikord üsna tema meele wastu oleks; — kes enese sees salajat ihkamist ja himus- tamist õnnistuse järele tunneb, see ärgu püüdku selle wastu pauna ega seda äralämmatada; sest see on tõeste Jeesus Kristus ise, kes ukse ees seisab ja koputab, kes seda ihkamist tema sees sünnitab, seda südame äratamist ja liigutamist saadab ja

oma tulemist teada annab. See on sõbra heal, kes hüüab: „Tee lahti, mo armuke!“ Kes seda kuuleb, see ärgu tüditagu Issanda pikameelelist koputamist, waid olgu wait tema ees! (Laul 37, 7. 62, 2.) Tema andku kantsi käest ära, pakkugu Issandale wõtit, ja toogu oma tahtmisi ohwriks, nii kui sõas linna wõtit wõitjate kätte antakse, kui kantsid on mahalangenud. Anna ennaft ilma wastupanemata tema kätte ja ära püüa ühtigi õigust omale tagasi hoida. Sest see hing üksnes annab t'ale südant ja teeb t'ale lahti, kes suguge wastu ei pane ja ennaft täieste tema omaks annab ja kõigest südamest ütleb: Siin ma olen! Mulle sündigu sinu sõna järele! Tee minuga, mis so meelepäraft on nüüd ja igaweste.

Rõnda tehakse üks lahti ja wärawad laiiale, et auufuningas, wõib sisseminna ja oma õhtu-föömaaega pidada.

Omalt wiisil.

Nüüd tehke kõrgeks wärawad

Ja uksed lahti sedamaid,

Et auustuse kuningas

Ja Lunastaja sisse saaks,

Kes õnnistust toob eluga,

Sest laulgem temal tänuga:

Auu olgu Peastjale,

Mo armu andjale.

XVI.

Müüb paneme weel tähele, mis need sõnad tähendawad: „Mina tahan temaga õhtusööma-
aega süüa, ja tema minuga.“ Seda on weel
tarwis natuke seletada: Siin ei räägita mitte sest
nähtawast pühast õhtu söömaajast, mis Issand
oma surma mälestuseks on seadnud, et kõik tema
koguduse luulikiimed ühtlase temast osa wõtaksiwad.
Siin kõneleb tema ühest teisest õhtu söömaajast,
mis tema sinu sees, sinu südame sees, ja nimelt sinu
südamega üffines tahab pidada. — „Mina tahan
tema juure sisseminna, ja õhtu sööma-
aega temaga süüa, ja tema minuga. Arge jätke neid sõnu
tähele panemata: tema juure sisseminna — temaga
— ja tema minuga. Need sõnad tähendawad

ühendamist Õnnistegijaga, niisugust sõbralikku ühendamist, kellest keegi muu osalifuks ei saa, ühte kokkutulemist sinu suud vastu. Siin võib olla: mina temaga, tema minuga; seal ei pea kolmas juures olema, ei ka sest asjast midagi teadma; üksnes: tema minuga ja mina temaga. — Kelle mõistus jõuaks seda seletada, kelle keel ülestunnistada, mis seal sünnib? Kes ise ei ole sellest osa võtnud ega maitzenud, kui helde Issand on, see ei mõista neid sõnu, seletagu neid küll kes tahes.

Nii palju võiksin aaga ütelda: Kui sa temale lahti teed, ja tema tuleb sinu juure sisse, siis ei hakka tema sedamaid sulle koormat peale panema, otsegu Mooses tegi, vaid tema toob, tema annab, tema söötab, tema joodab, tema kosutab, tema rõõmustab. Jah.

Kui Issand südamesi' sull' rahu annud,
So hinge eest kui sõber hoolt on kannud,
Sind söötanud, jootanud suure armuga, —
Siis oled tema laps ja pärija.

Kui tema sinu juure võeraks tuleb, siis seisab tema kava aega sinu ukse ees oodates, koputates ja hüüdes, ja kui sa teda oled sisse lasknud, ja wastuvõtnud, siis ei nõua tema mitte, et sa teda pead orjama ja temale rooga ette panema, vaid tema toob ja kannab ise rooga lauale ja annab sulle süüa. Ükski ei usu seda enne, kui ta ise on näinud ja tunnud. Kõik mõtlewad, et nemad temale peavad andma ja teda ülespidama, ja tundwad siis peagi, et neil midagi ei ole anda, et nemad niisugust võeraist, nii kui sünniks, ei

jõua vastuvõtta. Seepärast ei võta nemad tema healt kuulda, lastavad teda kaua aega koputada ja panewad südamel tema eest finni. Oh, kui niisugused kõik tunnekõid, kui helde ja armuline tema on ja mis tema hingele toob ja annab, kui ruttu ja heameelega teekäiwad nemad temale siis uffe lahti. Aga sest, et nemad teda ei tunne, seepärast kartwad nemad seda koputajat, nii kui suure wõlapärijat, kes tuleb oma kätte pärima, ehk kui wihameesi, kes tuleb kurja kurjaga kätte maksma, ehk kui peremeesi, kes äravõgenenud sulast tuleb tagaajama, et teda finni võtta ja siduda, ehk ka, kui nuhtlejat, kes kurjategijat tahab surma nuhtluse alla wiia, mis ta on teeninud. — Nõnda mõtleb seesugune mõistus, mis ülewelt ei ole walgustatud. Aga Dnnistegija ütleb: „Ei mitte, ma tahan õhtu söömaaega sinuga pidada — mul on kõik üheswõetud, ma tahan teile anda, ja jagada, et teie peate söönud saama, ja et teil peab küll olema.

Misugune see õhtu söömaaeg on, ja mis rooga tema hingele ette paneb, seda ei ole tema tahtnud meile ütelda, ja kes tohiks julgeda seda äraseletada, mis warjule pandud on, ehk seda sõnadega tähendada, mis keegi ei ole näinud, wõi seda äramõeta, kel määra ei ole? Ilma ülesrääkimata ja üle määra on kõik tema tegemine, nii kui tema ise on. Seepärast ei ole selle üle paremat nõuu anda, kui seda: kes tahab õppida ja teada saada, misugune see õhtusöömaaeg on, see maitsku seda ise. Tee t'ale oma südamel uks lahti, siis saad peage tundma ja maitsema, kui kallid ja

armas ta on, ja siis ei ole sul waja, et keegi sulle sest täiemat õpetust annaks, siis sa saad peage ise ärämõistma, et seda ei ole võimalik sõnadega äraseletada. „Sa saad küll tema koha rohkest andidest, ja ta joodab sind oma magusa armu jõega. Sest tema juures on elu hallikas.“ (Paul. 36, 9. 10.)

Seda võib aga tõega ütelda. Kõigeparem roog õhtusööma ajal on tema ise. Tema annab ennast ise omadele roaks, et nemad südamelikult tema magusust tunneks, ja siis ei himusta nemad enam midagi muud, kui teda üksi. „Kui mul aga teba on,“ siis on mul kõik! Aga esmalt peab seda kuninglikku pulma riiet tema käest wastuwõtma ja selga panema, mis taewa kuningas ise on kudu- nud, ja oma pruudile walmistanud ja ilma kellela üksti ei tohi kuningaga õhtusööma aega pidada; seal antakse ärawalitsetuile tõeste uut jumalikku loomu, elu waimu, lapse õigust, igawese paran- duse panti ja Jumala pitseri märki; seal jook- swad armu ja rahu wee- sooned südame sisse; seal hakkab hing tundma seda armu üle määra, ja peigmehe ligiolemist ja ühendamist temaga, tundma, nõnda et ta tõega võib tunnistada: „Mo söber on minu, ja mina olen tema.“ Mina ei jäta teba, ma pean teba kinni. Seal saab täidetud, mis Jesaia raamatus 40 peat. 29. kuni 31 salmis on ööldud: „Tema annab sellele, kes wäsi- nud, rammu, ja jõutumile annab ta palju jõuudu. Küll poisid wäsiwad ja tüdinewad ära, ja noored mehed komistawad wististe. Aga kes Jehoowat ootwad, need saawad uue rammu, ja lähewad

üles tiibadega kui kottad: nemad jookswad, ja ei tüdi mitte ära, nemad käiwad, ja ei wässi mitte ära." Kui Elias ühe roaga, mis ingel tõi, nelikümend päewa kõndis, mis sugust jõudu peab see hing siis tundma, kes Ünnistegijat enese sees peab, ehk tema laua juures istub, kes tema käest taewalikkude leiba sööb ja taewa wiina tema karikast joob, mis tema ise täidab! —

Oh, et neid hingesid nii wähe on, kes Issandat lastwad nii ligi tulla ja temale südant lahti teewad, et tema neile võib anda, mis tema nii wäga tahab anda! Seda nägemata õhtusöömaaega maitsewad üksnes waimulikud hinged, teistele ei ole ta muud, kui paljas helisew sõna, kellest nemad palju ei hooli. Sest funni nemad seda ei ole õppind tundma ja ei mõista seda öiete mõtelda, siis on see nende meelest nii wesiine, et kogune õhtusöömaaeg paljaks weeks saab, et eluleiwast mitte raasufest järele ei jää ega eluwiinast mitte tilkagi. Õhtusöömaaeg ei saada nende sees paremat kasu, kui maalitud pilt ilusa wärwidega. Aga Ünnistegija ei tulnud mitte sefs maailma sisse, ega kannatanud ja surnud mitte seepärast, ei koputa ta mitte seepärast nii kaua meie ukse ees, et tema meid üksnes palja sõnaga söödaks, ehk et tema oma õhtusöömaaega aga seina peale maaliks. Tema sõnad on waim ja elu; tema road on wägewad ja andwad hingele enam, kui sõnadega võib tõutada. Kes mind söömaajale kutsub, sellest loodan ma, et ta mulle ka tõeste rooga annab, mis mind kosutab, söödab ja kinnitab, et mulle küll saab. Seda suurem, rikkam ja auusam see mees on,

tes mind oma lauale kutsub, seda enam ja paremat loodan ma tema laua pealt saada. Kõige suurema, rikkama ja auusama käest loodan ma kõigeparemat saada. Mis siis veel temalt on loota, kelle nimi üle kõige nimede on? — Kellele Dnnistegija iseäralikku waimulikku õhtusöömaaga annab, see saab tõeste oma waimule rohkemat ja kallimat maitset, kui ihulik inimene kõige täielikuma maapealse söögilaua juures maitseb. Hinge söödetakse ja joodetakse tõeste taewalikult ja jumalikult, ei mitte üksnes tundmiste ja südame mõtetega, (need kauvad peage jälle ära;) — waid tõlise waimuliku rooga; teda ehitatakse wäega kõrgest; teda täidetakse niisuguse waimu, rõõmu, rahu, elu ja walguse täiussega, et tema nii kui Apostel Paulus ütleb Geweesuse raam 3 peat. 16—19. salmis: „Et tema teile annaks oma auu rikkuse järele, wäga kangeks saada tema Waimu läbi seestpidise inimese poolest, et Kristus usu läbi teie südamete sees wõiks elada, ja teie Jumala armastuse sees juurdunud ja kinnitatud olla. et teie wõiksite äramõista kõige pühadega, mäherdune see armastuse laius, ja pitkus, ja sügawus ja kõrgus on; ja tunda Kristuse armastust, mis ülem on, kui kõik mõistmine, et teie kõige Jumala täiussega saaksite täidetud. Wiinapuu kaswatab, olse, mis wilja kandwad.

Uga mikspärast ütleb Dnnistegija: „M i n a t a h a n õ h t u s ö ö m a a e g a t e m a g a s ü ü a, j a t e m a m i n u g a?“ Mis meie temale wõime anda? Mis rooga saab ta meie südames leidma, kui meie t'ale ukse lahti teeme? Mis ta meist saab?

Oh, palju, palju! Meie oleme temale kalliks roaks. Sest see on tema roog, et ta oma Isa tahtmist teeb ja seda tööd lõpetab, mis Isa temale on teha annud. Kui tema ühte patust õntsaks võib teha, ehk ühe ärafadunud lamba leiab, siis on see temal üks õhtusöömaaeg, üks rööm, kelle sarnast ei ole; see on tema südamele, mis hingede järele ihkab, üks kosutus, üks toidus tema armule, üks roog tema isule, üks funinglik rööm selle rahu Issandale. Kui tema meid on leidnud ja meile head võib teha, siis on temal sest suurem rööm kui meil enestel, et meie temast saame vastuvõetud ja ülespeetud. See söömaaeg on siis röömuks ja kosutamiseks mõlemile. Tema ei või röömus olla, kui ta meiega ei ole ühendatud. Tal puudub palju, kui tema meile oma armu ja õnne ei või jagada ega oma õnnistust ja auustust kinkida; üksnes siis võib tema täieste röömus olla, kui ta näeb, et ta meie õntjad oleme. Seda näeme Joann. 4-mast peat. mis tema süda tundis, kui tema seda patust naest oli ära võitnud, ja sellesama naese läbi Samaaria linnas oli tuld põlema süütanud. Mis ta tegi ja ütles, kui jüngerid temale süüa tõiwad? Ta ütles; Minul on seda rooga süüa, mis teie mitte ei tea. Minu roog on, et ma teen selle tahtmise järele, kes mind on läkitanud, ja lõpetan tema töö." See patustpöörnud naene, kes uskus, need patustpöörnud Samaaria linna rahwas, kes uskusiwad ja tema silma ees seisiwad, kui põld, mis walmis on lõikusele, need oliwad temale kõigeparema ja kallima roa eest, et tema enam ihuliku toidusest ei hooli-

nud. Nõnda võid sina, armas hing, temale roaks ja kosutuseks olla, ja võid temale, kes tulist isu ja janu tunneb hingede järele, et tema ärakadunud õntfaks teeks, roaks ja söömaajaks olla, mis tema meelepärast on.

Seda waimulikku õhtusöömaaega oma Issandaga võime meie igal päewal ja tunnil temaga pidada ja võime seda temale anda, millal tema aga iial tahab seda meiega pidada. Seepärast on tema tõutanud igal päewal meie juures olla, funni maailma otsani. Igapäewane wõeras tahab ka igapäew meiega ühes süüa; nõnda meie Issand ka. Kes seda enne üksford on maitsenud, isuneb selle järele, mitte nõnda kui ilma lapsed, kes arwaste kiriku püha õhtusöömaajale tulewad, — see isuneb alati selle järele, nõnda kui tema meie järele isuneb, see sööb ja joob temast, tema armust ja Waimust alati, kõigis asjus ja kõigis paikus. Kui see saab üksford meie roog olema, et meie Issa tahtmist teeme, siis võime, nii sagedaste, kui meie süda rõõmu tunneb Issa tahtmist tehes, ehk Issa tahtmise järele kannatates, igaford julgeste õnnistegijat wõeraks kutsuda; tema ei keela ennast tõeste mitte, ta tuleb tõeste igaford meiega õhtusöömaaega pidama.

Kes seda waimulikku söömaaega ei tunne ja ei ole õppinud igapäewa seda Kristusega pidama, see ei leia ka püha õhtusöömaajast, mis ta wast üks ehk kaks korda aastas kirikus wastuwõtub, mingisugust kasu ega õnnistust. Jah, kõik need, kes nii arwaste armu lauale lähewad ja seda wahaeaga ilma waimuliku õhtusöömaaega pida-

mata elavad ja ennast toitvad oma ilmaliku waraga, — ehk patuga, kellest nemad lootwad ja püüdwad igakordse pihtil käimise läbi jälle lahti saada, ja on niisugused, kes see läbi tahtwad ükskord wiimsest hädast peaseda, et nemad ütlewad: „Issand, Issand! tee meile lahti! Siis wastab tema ja ütleb neile: Mina ei tunne teid; taganege minust ära, kõik teie ülesohtutegijad.“ (Luuk. 13, 25—27.)

Hale lugu on nendega küll, kellega ükskord*) nõnda saab sündima, aga pöörigem oma hinge parem selle poole, kes meie usse ees seisab ja koputab ja meile oma õhtusöömaaga pakub; mõtelgem weel ükskord järele, mis meie oleme kuulnud! Waadake oma Issanda peale, kuidas tema meie eest hoolt kannab ja püüab meie südame sisse saada! Kui wäga tema himustab meile wõeraks tulla ja meid wõeraks wastuwõtta, et meie temaga õhtusöömaaga wõiksimme pidada ja tema meiega! Tema tahaks kõiki oma armu warandusi meie sülesse puistata ja kõik meile anda, mis temal on, et tema hoopis meie oma wõiks olla ja meie tema omad oleksime! — Oh Issand! Saagu see sulle meie kõikide juures forda minema! Peaksiwad sulle kõik ussed jaama lahtitehtud, kelle peale sa koputab! —

Waata, Issand! siin on minu süda! Wõta seda enesele ja pea omas käes igaweste! Amen.

*) Mõni võib mõelda ehk ütelda; Võibatsi ikka: see tuleb ükskord, — ja sellega on aega, ja kes teab kuidas see lugu saab wiimaks olema; aga usu armas hing, see tuleb tõeste, ja see „ükskord“ on niisama hea, kui oleks ta juba praegu käes.

Wiisil: Mo südant annan kõigest wäest.

„Oh hing, oh hing! uks lahti tee,“
Mii hüüab Jeesufe
Kui koputab so uksele.
Oh kuule hingefe!

Oh on need lukud kanged küll,
Mis ees so südamel,
Miska uks kinnipandud sul —
Ja wägewam on weel.

Ja wõib uft lahti pöruta,
Kui ta pool' õhkad sa;
Ja sinu sisse elama,
Siis warmalt tuleb ta.

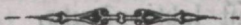
Kui aga wastu paned sa,
Ei kuule tema healt,
Siis wiimaks wõib see sündida,
Kui lahkud ilma pealt,

Ja oled patust pöormata
Ja sured patu sees,
Et Jeesu armu põlg'nud sa —
Siis põrgu waew sul ees.

Seft hing, oh! kuule aegfaste
Nüüd oma Jeesu healt,
Siis elad ilmas õntfaste,
Lääd rõõmsaft ilma pealt.

Seal õhtusöömaaega siis
Peab Jeesus sinuga,
Kus taewa koori laulu miis
On kuulda lõpmata.

Oh Jeesus, Jeesus! aita sa,
Et so healt kuuleme,
Ja oma südame uft ka
Sull' lahti teekfime.

Handwritten text, possibly a library stamp or date, located in the lower right quadrant of the page. The text is faint and difficult to decipher, but appears to include a date and some illegible characters.

Hand 20 top.